

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНИ ЗНУ

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

другий (магістерський)

(рівень вищої освіти)

на тему Удосконалення документування обліку, оподаткування та контролю
розрахунків з покупцями на малому підприємстві ТОВ «Фора Буд
Консалтинг»

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0712 – ОП-3-ди
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

освітньої програми Оподаткування

(код і назва освітньої програми)

К. Ю. Гриньова

(ім'я та прізвище)

Керівник: к.е.н., доцент кафедри ОАОА, Птіцина Л. А.

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Рецензент: д.е.н., професор, професор кафедри ОАОА,
Макаренко А. П.

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

До захисту
[Handwritten signature]

Запоріжжя
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ ЗНУ

Кафедра Обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва)
Освітня програма Оподаткування
(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

«11» 10 2023 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Гриньова Каріна Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту) Удосконалення документування обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

керівник роботи Птіцина Л. А., к.е.н., доцент кафедри ОЛОА,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затвержені наказом ЗНУ від «09» жовтня 2023 року № 1583-с

2. Строк подання студентом роботи 23.02.2024

3. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних вчених економістів, періодична література, інтернет-ресурси, дані обліку і звітності

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1 Теоретичні основи обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві

2 Облік та оподаткування розрахунків з покупцями і фінансовий аналіз ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

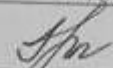
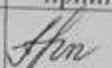
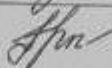
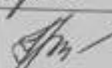
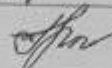
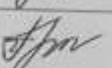
3 Пропозиції щодо удосконалення обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1. Класифікація ДЗ. 2. Класифікація поточної ДЗ. 3. Документування операцій. 4,11. Журнал господарських операцій. 5. Завдання контролю. 6-7.

Схема документування обліку. 8. Аналіз ліквідності. 9. Робочий документ контролера. 10. Довідкова відомість. 11. Робочий документ контролера.

6. Консультанти розділів роботи

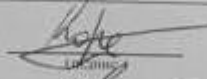
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Птіцина Л.А., к.е.н., доцент кафедри ОАОА		
2	Птіцина Л.А., к.е.н., доцент кафедри ОАОА		
3	Птіцина Л.А., к.е.н., доцент кафедри ОАОА		

7. Дата видачі завдання 11.10.23

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Приписка
1	Складання робочого плану, визначення предмету, мети та завдань досліджень	Грудень 2023	вик
2	Огляд літературних джерел, періодичних та наукових видань з теми дослідження	Грудень 2023	вик
3	Робота над 1 розділом	Грудень 2023	вик
4	Робота над 2 розділом	Грудень 2023	вик
5	Робота над 3 розділом	Грудень 2023	вик
6	Підготовка до публікації наукової статті та тез доповіді	Січень-лютий 2024	вик
7	Оформлення роботи згідно ДСТУ та методичних рекомендацій	Лютий 2024	вик
8	Попередній захист роботи	Лютий 2024	вик
9	Нормоконтроль	Березень 2024	вик
10	Підготовка остаточного варіанту роботи, автореферату, презентаційного матеріалу, доповіді	Березень 2024	вик
11	Захист роботи	Березень 2024	вик

Студент

(підпис)

К. Ю. Гриньова
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проекту)

(підпис)

Л. А. Птіцина
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер

(підпис)

Ю. С. Синиця
(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Гриньова К. Ю. Удосконалення документування обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві ТОВ «Фора Буд Консалтинг».

Кваліфікаційна робота для здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування, науковий керівник Птіцина Л. А. Запорізький національний університет. Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні, кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, 2024.

Досліджено теоретичні основи обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві. Показано облік і оподаткування розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг». Проведено фінансовий аналіз ТОВ «Фора Буд Консалтинг». Здійснено контроль розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг». Надано шляхи щодо удосконалення обліку, оподаткування, контролю розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг».

Ключові слова: ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ, КОНТРОЛЬ, АНАЛІЗ, ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ, ПОКУПЦІ, МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА

ABSTRACT

Hrynova K. Improving of Accounting Documents, Taxation and Controlling of Payments with Customers Fora Bud Consulting, LLC.

Qualification work for obtaining a master's degree of higher education in the specialty 071 – Accounting and taxation, academic supervisor Ptitsina L. A. Zaporizhzhia National University. Engineering Educational and Scientific Institute named after Yu.M. Potebny, department of accounting, analysis, taxation and audit, 2024.

The theoretical foundations of accounting, taxation and control of payments with customers at a small enterprise have been studied. The accounting and taxation of settlements with customers of "Fora Bud Consulting" LLC is shown. A

financial analysis of "Fora Bud Consulting" LLC was carried out. Monitoring of settlements with customers of "Fora Bud Consulting" LLC was carried out. Ways to improve accounting, taxation, control of payments with customers of Fora Bud Consulting LLC are provided.

Keywords: ACCOUNTING, TAXATION, CONTROL, ANALYSIS, RECEIVABLES, CUSTOMERS, SMALL ENTERPRISES

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	11
1.1 Концептуальні основи розрахунків з покупцями	11
1.2 Облік та оподаткування розрахунків з покупцями	16
1.3 Контроль розрахунків з покупцями та замовниками	35
2 ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТОВ «ФОРА БУД КОНСАЛТИНГ»	44
2.1 Загальна характеристика ТОВ «Фора Буд Консалтинг»	44
2.2 Облік і оподаткування розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»	46
2.3 Фінансовий аналіз ТОВ «Фора Буд Консалтинг»	57
3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТОВ «ФОРА БУД КОНСАЛТИНГ»	66
3.1 Контроль розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»	66
3.2 Шляхи щодо удосконалення обліку та оподаткування розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»	73
3.3 Шляхи щодо удосконалення контролю розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»	75
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	84
ДОДАТОК А – Фінансова звітність ТОВ «Фора Буд Консалтинг»	92

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У наш час документування обліку та контролю не стоїть на місці, а постійно змінюється та удосконалюється. Паперові документи, які використовувались ще недавно, вже змінили свою форму та перешли в комп'ютерне середовище. За вимогами часу багато підприємств перейшли на використання сучасних українських інформаційних систем ведення обліку та проведення контролю, а головне – відмовились від використання російського програмного продукту. Українські підприємства стали активно підтримувати вітчизняних виробників, а розробники залучати українських покупців до співпраці. Податки в Україні теж динамічно змінюються, враховуючи виклики часу. Отже, дослідження, яке пов'язано з удосконаленням документування обліку, оподаткуванням та контролем розрахунків з покупцями на малому підприємстві, завжди актуально.

Розгляду питань документування обліку, оподаткування, контролю розрахунків з покупцями сприяли роботи наступних вчених: Зінь Е. А., Каніщенко Л., Козловського В. А., Макаренка А. П., Меліхової Т. О., Нашкерської Г. В., Савкович В. А. та інших.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами. Робота виконана відповідно до науково-дослідної теми кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету «Теоретико-методичні та практичні підходи щодо удосконалення обліку, аналізу, оподаткування та контролю в управлінні підприємством» (державний реєстраційний номер: 0123U100372). Автором удосконалено документування обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві ТОВ «Фора Буд Консалтинг».

Мета та завдання роботи. Мета магістерської роботи є дослідження теоретично та практично документування обліку, оподаткування та контролю

розрахунків з покупцями на малому підприємстві ТОВ «Фора Буд Консалтинг» та надання пропозицій щодо удосконалення.

Для досягнення поставленої мети було визначено наступні завдання:

- дослідити теоретичні основи обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві;
- показати облік і оподаткування розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»;
- провести фінансовий аналіз ТОВ «Фора Буд Консалтинг»;
- здійснити контроль розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»;
- надати пропозиції щодо удосконалення обліку, оподаткування, контролю розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг».

Об'єктом дослідження є процес документування обліку, оподаткування, контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві ТОВ «Фора Буд Консалтинг».

Предметом дослідження є існуючі підходи до документування обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві.

Інформаційною базою магістерської роботи стали законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, періодична література, інтернет-ресурси, а також дані обліку і звітності ТОВ «Фора Буд Консалтинг».

Наукова новизна отриманих результатів полягає в:

Запропонована методика контролю розрахунків з покупцями на малих підприємствах, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план контролю, програму контролю, робочі документи. Запропонована методика контролю надасть змогу охопити перевірку первинних документів, правильність визначення заборгованості покупців та своєчасності отримання оплати від них, а також періодичну звірку з ними щодо підтвердження достовірності залишків дебіторської заборгованості. Це

допоможе проводити перевірку з використанням інформаційних систем, дозволить вчасно виявити порушення, запобігти помилкам та фінансовим санкціям.

Для удосконалення документування обліку та оподаткування розрахунків з покупцями на малих підприємствах запропоновані наступні форми: акт звірки розрахунків з покупцями, акт взаєморозрахунків з покупцями, відомість оподаткування розрахунків з покупцями. Це полегшить заповнення документів, скоротить час на їх складання та внесення в інформаційну систему автоматизації обліку.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості впровадження практичних рекомендацій у діяльність ТОВ «Фора Буд Консалтинг», що дозволить підвищити ефективність роботи підприємства (довідка про впровадження № ___ від _____).

Методи дослідження. У процесі виконання роботи використано загальнонаукові методи: абстрактно-логічний метод (метод порівняння, метод групування абсолютних, середніх, відносних величин) та балансовий метод (метод деталізації, графічний метод).

Апробація результатів дослідження. Найважливіші положення та висновки магістерської роботи доповідалися на конференції:

Гриньова К. Ю., Меліхова Т. О., Птіцина Л. А. Порівняння загальної та спрощеної системи обліку розрахунків з покупцями на малих підприємствах. *Бізнес-моделі для сталого розвитку: виклики та цифрова трансформація* : Збірник тез, 15– 16 лютого 2024 року: Харків, 2024 (подано до друку).

Основні пропозиції автора щодо удосконалення методики документування обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві знайшли відображення у статті:

Гриньова К. Ю., Меліхова Т. О., Птіцина Л. А. Удосконалення документування обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві з переходом на сучасні інформаційні

системи та технології : *Журнал «Acta Academiae Beregsasiensis. Economics»*. 2024. (подано до друку).

Обсяг та структура магістерської роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст магістерської роботи виконаний на ___ сторінках комп'ютерного тексту, в тому числі __ рисунки та ___ таблиць. Список використаних джерел складається із __ найменувань.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Концептуальні основи розрахунків з покупцями

Бухгалтерський облік повинен відображати, вжиті заходи на бухгалтерських рахунках та, відповідно, їх вплив на фінансові результати діяльності підприємства.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» (НП(С)БО 10) [9].

Дебіторською заборгованістю є сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Дебіторами є юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів [9].

Дослідження літературних джерел дає змогу уточнити підходи до визначення поняття «дебіторська заборгованість» (табл. 1.1) [10].

Таблиця 1.1 – Характеристика поняття «дебіторська заборгованість» сучасними науковцями

Автор	Визначення
1	2
Матицина Н.О.	Розмір неспроможності суб'єкта підприємницької діяльності виконати грошові зобов'язання перед підприємством після настання встановленого договором строку їх оплати
Білик М.Д.	Це матеріальні ресурси, не оплачені контрагентами, або готівка, що вилучена у підприємства
Гуня В.О.	Один із найважливіших складників кредитної діяльності підприємства, один з елементів для розрахунку показників її результативності
Іванов Є.О	Це боргові права до покупців
Кужельний М.В. Лінник В.Г.	Визнається як актив, коли підприємство має юридичне право отримувати грошові кошти
Гнатенко Є.П. Волошина В.В.	Дебіторська заборгованість – це елемент оборотних коштів, її зменшення знижує коефіцієнт покриття. Тому необхідно вирішувати завдання не тільки зниження дебіторської заборгованості, але також її

Продовження таблиці 1.1

1	2
	збалансованості з кредиторською
Сурніна К.С.	Дебіторська заборгованість – це матеріальні ресурси, що не оплачені контрагентами, або готівка, що вилучена з обігу грошових коштів
Шевченко Б.О.	показник фінансового стану підприємства, який являє собою суму заборгованості на користь підприємства на певну дату за наданий комерційний та споживчий кредити покупцям, а також авансування постачальників, щодо яких у підприємства з'являється майнове право вимоги оплати боргу. При цьому такі відносини мають документальне підтвердження

Джерело: [10]

Критерії визнання дебіторської заборгованості аналогічні критеріям визнання, які застосовуються для всіх активів (рисунки 1.1) [68].

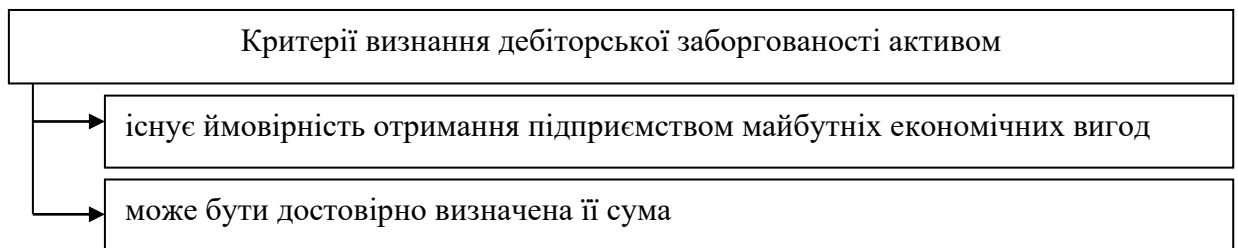

Рисунок 1.1 – Критерії визнання дебіторської заборгованості активом

Джерело: [68]

Особливістю визнання поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги є те, що вона визнається одночасно з визнанням доходу від їх реалізації. Для визнання поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги необхідно, щоб виконувалися критерії визнання доходу (рисунки 1.2) [62].

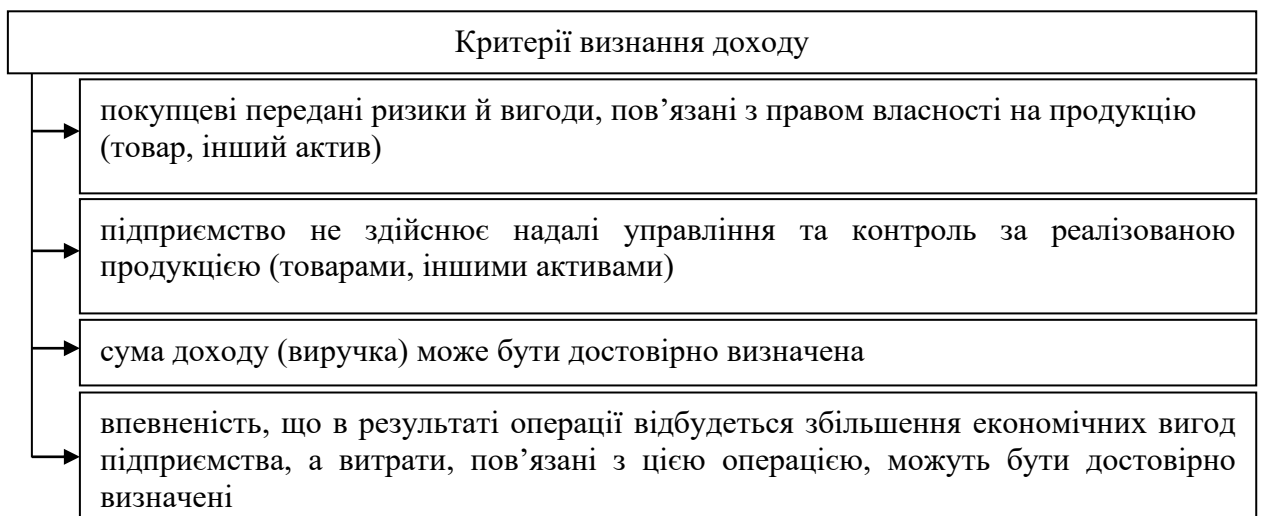

Рисунок 1.2 – Критерії визнання доходу

Джерело: [62]

Момент передачі ризиків й вигод, пов'язаних з правом власності на продукцію, товари, роботи, послуги визначається на основі вивчення угоди поставки продукції (товару, послуг), яка укладена між підприємством та покупцем, та обставин операції [44].

Згідно з НП(С)БО 10 дебіторська заборгованість поділяється на довгострокову та поточну. При цьому враховуються два критерії: строк погашення та зв'язок з нормальним операційним циклом [39].

Операційним циклом є проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг (НП(С)БО 1) [39].

Довгостроковою дебіторською заборгованістю є сума дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу.

Одночасно і визнанням дебіторської заборгованості відбувається її класифікація за певними критеріями (рисунок 1.3) [39].

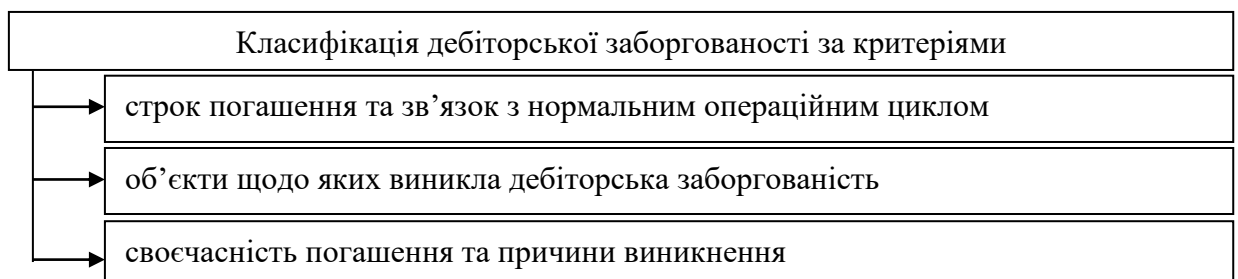

Рисунок 1.3 – Класифікація дебіторської заборгованості за критеріями

Джерело: [39]

Сумнівний борг є поточною дебіторською заборгованістю за продукцію, товари, роботи, послуги щодо якої існує невпевненість її погашення боржником [23].

Безнадійна дебіторська заборгованість є поточною дебіторською заборгованістю щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності [23].

Класифікація дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги за строками непогашення використовується при обчисленні резерву сумнівних боргів та розкривається у примітках до фінансової звітності (рисунок 1.4) [44].

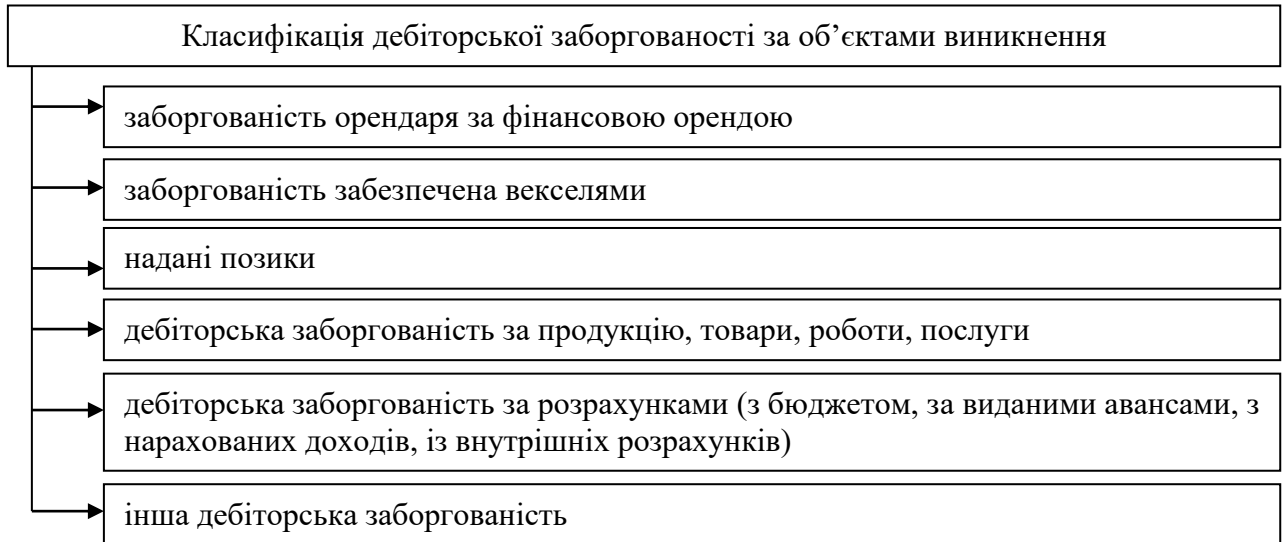

Рисунок 1.4 – Класифікація дебіторської заборгованості за об'єктами виникнення

Джерело: [44]

Поточною дебіторською заборгованістю є сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу, або буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу [17].

Дебіторська заборгованість, яка виникає в ході нормального операційного циклу визнається поточною незалежно від строку погашення. Якщо до поточної дебіторської заборгованості підприємства відноситься дебіторська заборгованість зі строком погашення менше 12 місяців та дебіторська заборгованість зі строком погашення більше 12 місяців з дати балансу, то така інформація повинна бути розкрита у примітках до фінансової звітності [34].

У разі, якщо строк погашення дебіторської заборгованості, що не виникає в ході нормального операційного циклу, менше року, вона відноситься до поточної [54].

Поточна дебіторська заборгованість за можливістю погашення класифікується за трьома напрямками (рисунок 1.5) [61].

Для віднесення дебіторської заборгованості до довгострокової або поточної необхідно брати до уваги строк, який залишився до погашення заборгованості від дати балансу [62].

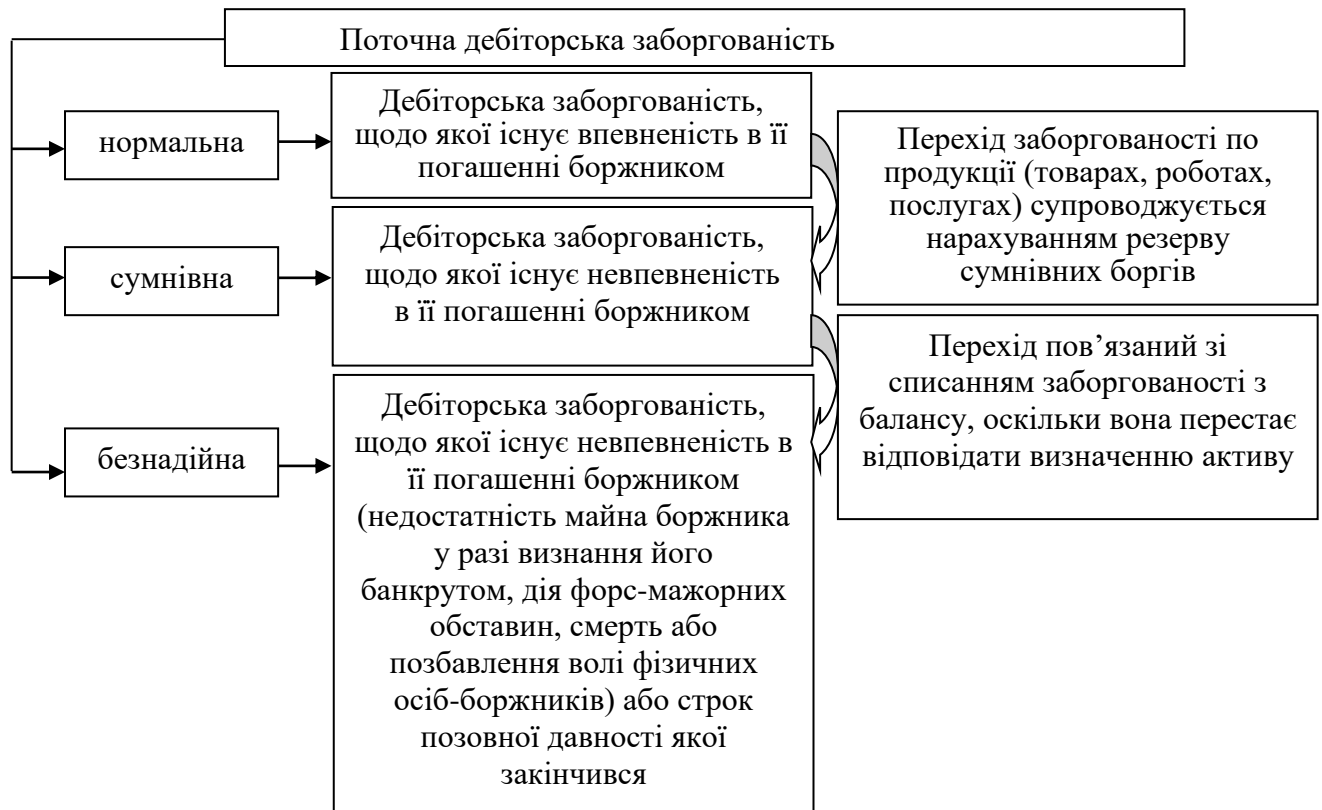

Рисунок 1.5 – Класифікація поточної дебіторської заборгованості
Джерело: [62]

Критерії для віднесення дебіторської заборгованості до довгострокової причому необхідно, щоб виконувалися обидва (рисунок 1.6) [50].

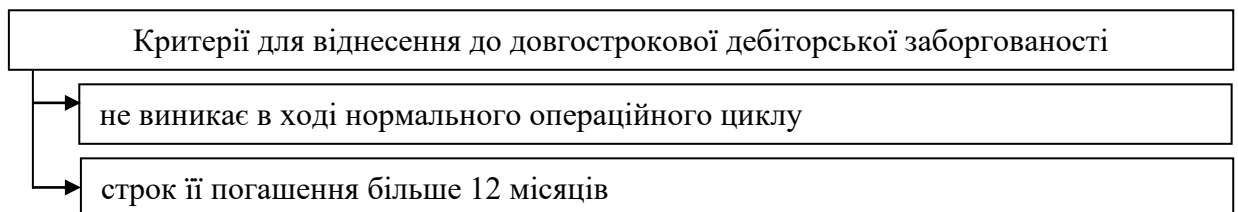

Рисунок 1.6 – Критерії для віднесення до довгострокової дебіторської заборгованості

Джерело: [50]

Виділяють такі види довгострокової дебіторської заборгованості (рисунок 1.7) [27].

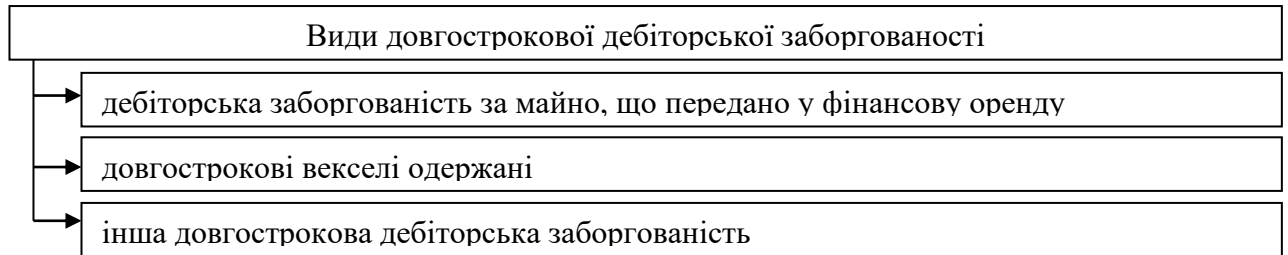

Рисунок 1.7 – Види довгострокової дебіторської заборгованості

Джерело: [27]

Виділяють такі види поточної дебіторської заборгованості (рисунок 1.8).

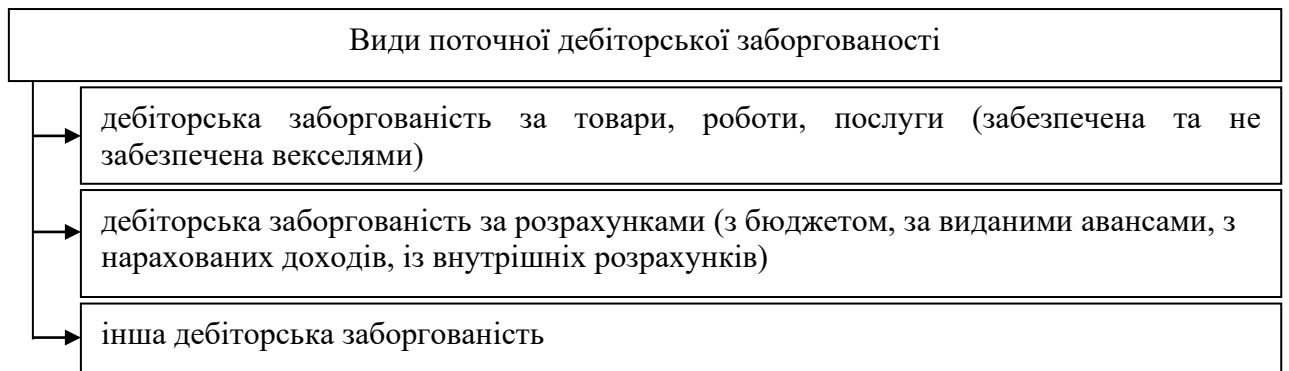

Рисунок 1.8 – Види поточної дебіторської заборгованості

Джерело: [30]

Методологічні основи обліку дебіторської заборгованості зазначені у НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» та НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [30].

1.2 Облік та оподаткування розрахунків з покупцями

У даний час все більше державою підтримується відкриття власного малого бізнесу. Для малих підприємств створені особливі умови ведення обліку, оподаткування та подачі звітності. Держава заохочує бізнесменів до активної підприємницької діяльності. Процес збуту продукції настає з моменту виписки рахунку покупцям з зазначенням банківських реквізитів та суми до оплати.

Документування обліку розрахунків з покупцями відбувається на підставі укладених договорів з контрагентами. Відпуск покупцям готової продукції відпускається за допомогою накладних, товарно-транспортних накладних. Надходження оплати від покупців відбувається за допомогою платіжного доручення та виписки банку.

Розрахунки з покупцями та замовниками належать до товарних відповідно до визначення. Покупцями є фізичні або юридичні особи, які купують товари (роботи, послуги). Замовниками є учасники договору, на підставі замовлення яких виготовляється конкретна продукція, надаються послуги, виконуються роботи іншим учасником договору [54].

Нетоварна (або неопераційна) дебіторська заборгованість виникає від іншої діяльності підприємства (тобто операцій інших, ніж продаж товарів, виконання робіт або надання послуг). Нетоварна дебіторська заборгованість відображається в обліку під відповідними назвами і не входить до складу товарної дебіторської заборгованості [61].

Основні документи з виникнення та погашення дебіторської заборгованості відображені у таблиці 1.2 [27].

Таблиця 1.2 – Документування операцій розрахунків з покупцями

№ з/п	Вид дебіторської заборгованості	Документи
1	За майно, що передано у фінансову оренду	Нарахування заборгованості з фінансової оренди здійснюється на підставі договору оренди, акту приймання-передачі основних засобів, переведення заборгованості до складу поточної – довідок бухгалтерії
2	Векселі одержані	Вексель, акт приймання-передачі векселя, ПКО, виписка банку
3	Розрахунки з вітчизняними покупцями	Накладна, рахунок-фактура, рахунок, акт прийнятих робіт, послуг, податкові накладні, товарно-транспортні накладні (ТМ-1), товарні накладні, виписки банку
4	Розрахунки з іноземними покупцями	Комерційні документи (рахунки-фактури – invoice), транспортні накладні (CMR – залізнична накладна, авіанакладна, коносамент, товарно-транспортна накладна, пакувальні листи), платіжні документи на перерахування сум митних платежів та інших податків на рахунки митних установ, розрахунки бухгалтерії про наявність курсових різниць, виписки банку
5	Резерв сумнівних боргів	Довідка та розрахунок бухгалтері

Джерело: [27]

Облік розрахунків з покупцями та замовниками здійснюється на підставі господарських договорів та первинних документів, що засвідчують факт здійснення господарської операції [13].

Завданням документування операцій розрахунків з покупцями є складання графіку документообігу із зазначенням конкретних виконавців, дат виписки та передачі документів до архіву [22].

Основними завданнями організації обліку дебіторської заборгованості показано на рисунку 1.9 [18].

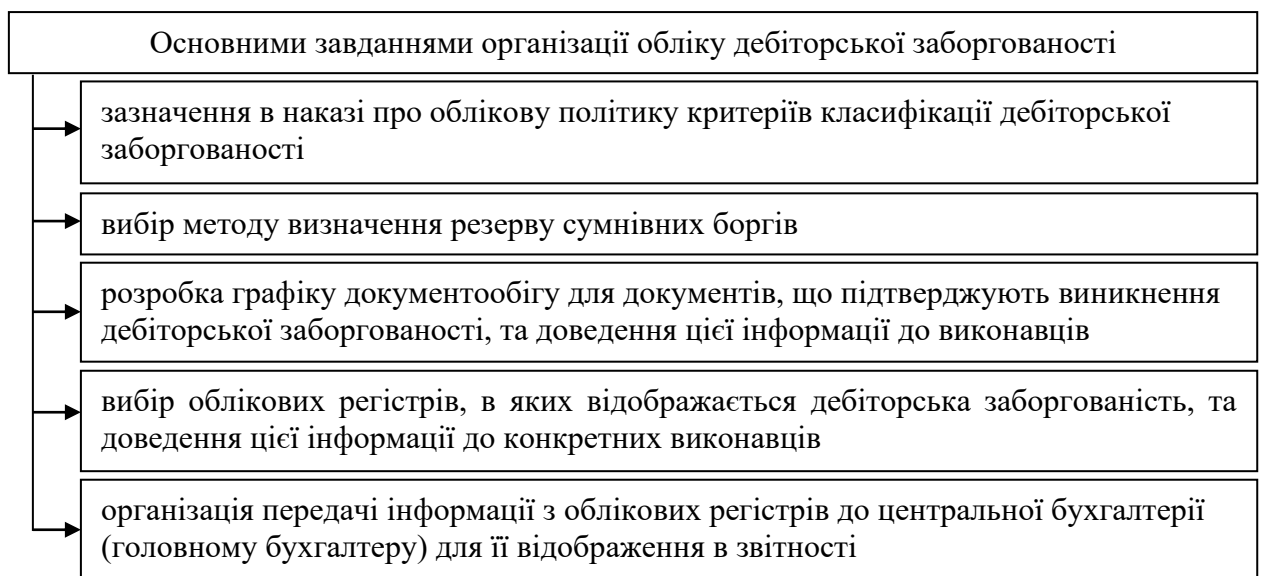

Рисунок 1.9 – Основними завданнями організації обліку дебіторської заборгованості

Джерело: [18]

Етапи та порядок організації обліку розрахунків з покупцями і замовниками представлено за допомогою рисунку 1.10 [54].

Довгострокова дебіторська заборгованість, на яку нараховуються відсотки, оцінюється та відображається в Балансі за її теперішньою вартістю [39].

Теперішня вартість є дисконтованою сумою майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде отримана для погашення цієї заборгованості [39].

Підставою для здійснення розрахунків із покупцями є договір, в якому визначаються обов'язки сторін щодо виконання умов договору та відповідальність сторін у разі порушення взятих зобов'язань. Крім договорів, обов'язковою умовою відображення операцій у бухгалтерському обліку є наявність первинних документів [13].

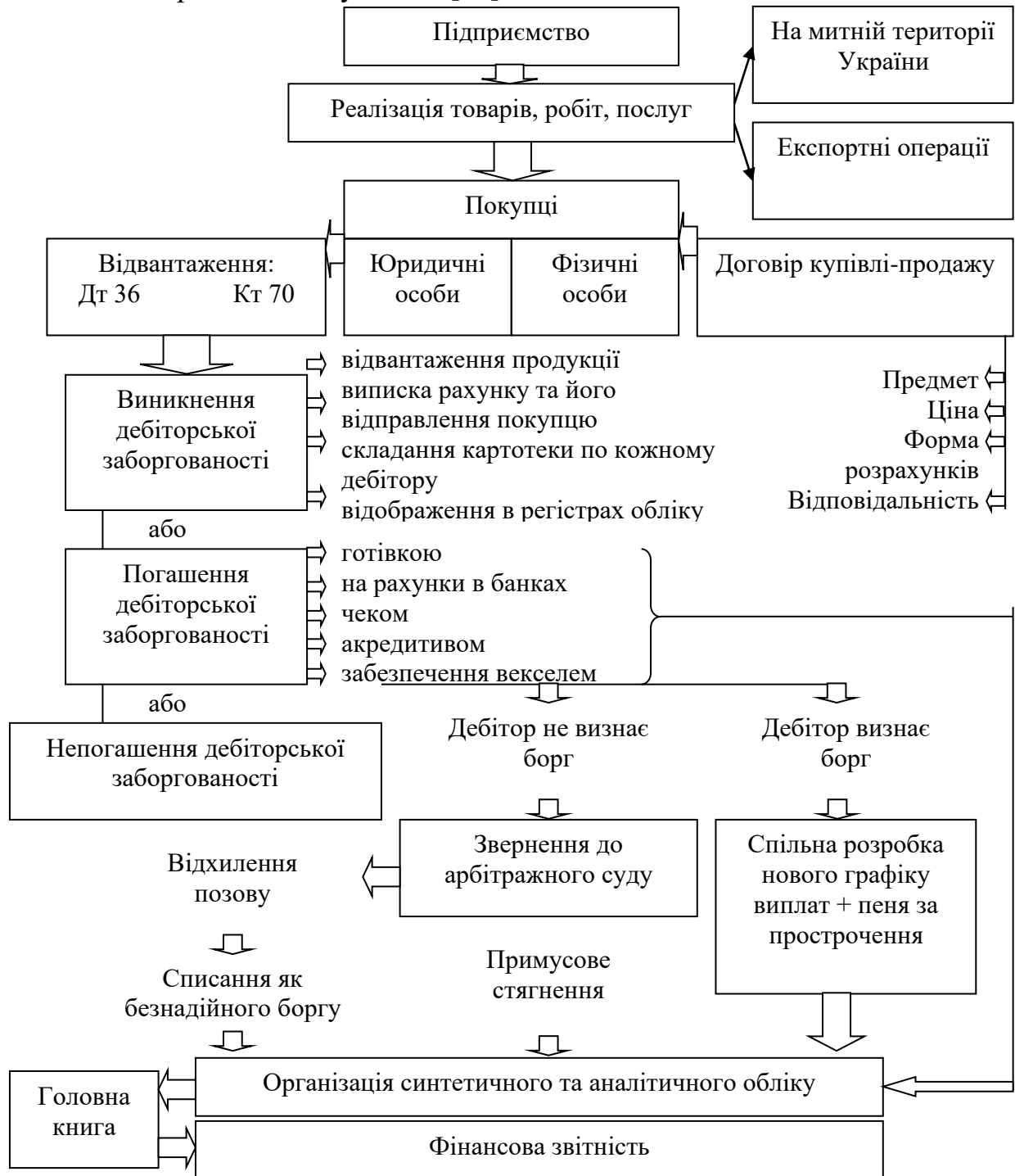

Рисунок 1.10 – Загальна схема організації бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками

Джерело: [13]

На суми оплати за відвантажену продукцію, виконані роботи та надані послуги підприємство-покупець має отримати від постачальника розрахункові документи, а саме:

А) при розрахунках з вітчизняними покупцями:

- накладні, рахунки-фактури, рахунки; акти прийнятих робіт, послуг; податкові накладні; товаротранспортні накладні (ТМ-1); товарні накладні (виникнення заборгованості);

- виписки банку; платіжні доручення, векселі, ВКО, ПКО (погашення заборгованості);

Б) при розрахунках з іноземними покупцями:

- комерційні документи (рахунки-фактури, інвойс); транспортні накладні (залізнична накладна, авіанакладна, коносамент, товаротранспортна накладна, пакувальні листи); платіжні документи на перерахування сум митних установ; розрахунки бухгалтерії про наявність курсових різниць (виникнення заборгованості);

- виписки банку; платіжні доручення; заява на акредитив; інкасо; векселі (погашення заборгованості) [62].

Побудова аналітичного обліку має забезпечити отримання даних про заборгованість, строк сплати за якою ще не настав, а також про заборгованість, не сплачену в строк. Аналітичний облік розрахунків із покупцями та замовниками ведеться за кожним покупцем, за кожним пред'явленим до сплати рахунком, що повинно зазначатись в Наказі про облікову політику [63].

Регістром аналітичного обліку розрахунків з дебіторами є реєстр дебіторів. В ньому відображаються назви дебіторів, дата і документ, що засвідчує виникнення заборгованості, сума, дата і документ, що засвідчують погашення дебіторської заборгованості [16].

Суб'єкти малого підприємництва можуть застосовувати як загальну, так і спрощену форму бухгалтерського обліку. При загальній формі бухгалтерського обліку малі підприємства застосовують загальний План

рахунків, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291, Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291. При спрощеній формі бухгалтерського обліку малі підприємства користуються методичними рекомендаціями від 25.06.2003 р. № 422 [66].

Для обліку товарної та нетоварної поточної дебіторської заборгованості використовують такі рахунки 3-го класу Плану рахунків бухгалтерського обліку:

1. Рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» призначається для обліку товарної дебіторської заборгованості. За дебетом відображається продажна вартість реалізованої продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг, яка включає податок на додану вартість, акцизи та інші податки, збори, що підлягають перерахуванню до бюджету та позабюджетних фондів і включені до вартості реалізації. За кредитом відображається сума платежів, які надійшли на рахунки підприємств. Відображається у звітності: Баланс (ф.№1), рядок 1125.

2. Рахунок 37 «Розрахунки з різними дебіторами» призначено для обліку розрахунків за поточною дебіторською заборгованістю з різними дебіторами за авансами виданими, за відшкодування завданих збитків, за позиками членів кредитних спілок та за іншими операціями, строк оплати яких припадає на поточний або наступний господарський рік. За дебетом відображається при виникненні (збільшенні) поточної дебіторської заборгованості. За кредитом відображається погашення чи списання дебіторської заборгованості. Відображається у звітності: Баланс (ф.№1), рядки 1130+1155.

3. Рахунок 38 «Резерв сумнівних боргів» призначений для обліку резервів за сумнівною дебіторською заборгованістю, щодо якої є ризик неповернення. За дебетом відображається списання сумнівної заборгованості.

За кредитом – створення резерву сумнівних боргів. Відображається у звітності: Баланс (ф.№1), рядок 1125 [39].

Дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги виникає, коли підприємство реалізує товари в кредит, тобто з відстроченням платежу.

Для бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості використовується рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», який має чотири субрахунки:

361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»;

362 «Розрахунки з іноземними покупцями»;

363 «Розрахунки з учасниками ПФГ»;

364 «Розрахунки за гарантійним забезпеченням» [44].

За дебетом рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» відображається продажна вартість реалізованої продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг (у тому числі на виконання бартерних контрактів), яка включає податок на додану вартість, акцизи та інші податки, збори (обов'язкові платежі), що підлягають перерахуванню до бюджетів та позабюджетних фондів та включені у вартість реалізації, за кредитом - сума платежів, які надійшли на рахунки підприємства в банківських установах, у касу, та інші види розрахунків. Сальдо рахунку відображає заборгованість покупців та замовників за одержані продукцію (роботи, послуги) [34].

На субрахунку 362 «Розрахунки з іноземними покупцями» аналітичний облік ведеться в гривнях та валюті, обумовленій договором. На субрахунку 364 «Розрахунки за гарантійним забезпеченням» відображаються розрахунки за гарантійним забезпеченням, пов'язаним зі здійсненням операцій з деривативами [18].

Сума доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг визначається угодою між продавцем та покупцем як справедлива вартість компенсації, яку отримали, чи яка підлягає отриманню [34].

Облік реалізації товарів, робіт або послуг наведено у таблиці 1.3 [44].

Таблиця 1.3 – Облік реалізації товарів, робіт або послуг

Найменування операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Продаж товарів, робіт або послуг	36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	70 «Доходи від реалізації»
на суму ПДВ	70 «Доходи від реалізації»	641 «Розрахунки за податками»
Собівартість реалізованих товарів, робіт або послуг	90 «Собівартість реалізації»	26 «Готова продукція», 28 «Товари»

Джерело: [51]

За кредитом рахунка 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» відображається погашення дебіторської заборгованості (таблиця 1.4) [54].

Для обліку векселів одержаних використовують:

- субрахунок 162 «Довгострокові векселі одержані»;
- рахунок 34 «Короткострокові векселі одержані» [54].

Таблиця 1.4 – Облік погашення дебіторської заборгованості

Найменування операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Дебіторська заборгованість погашається грошовими коштами, які надійшли на рахунки підприємства в банківських установах або в касу	30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках»	36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»
Погашення дебіторської заборгованості взаємозарахуванням	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 68 «Розрахунки за іншими операціями»	36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»

Джерело: [54]

На субрахунку 162 «Довгострокові векселі одержані» ведеться облік векселів, одержаних у забезпечення довгострокової дебіторської заборгованості [68].

На рахунку 34 «Короткострокові векселі одержані» ведеться облік заборгованості покупців, замовників та інших дебіторів за відвантажену продукцію (товари), виконані роботи, надані послуги та за іншими операціями, яка забезпечена вексями [68].

Рахунок 34 «Короткострокові векселі одержані» має такі субрахунки:

- 341 «Короткострокові векселі, одержані в національній валюті»;
- 342 «Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті» [63].

За дебетом рахунка 34 «Короткострокові векселі одержані» відображається отримання векселя за продані товари (роботи, послуги) та за іншими операціями (таблиця 1.5), за кредитом – отримання коштів у погашення векселів, погашення отриманим векселем кредиторської заборгованості, продаж векселя третій стороні тощо (таблиця 1.6) [27].

Розрізняють векселі відсоткові та безвідсоткові. Відсотковим векселем є вексель, на якому зазначені сума погашення та відсоток, який буде сплачено векселедержувачу за відстрочення платежу. Доходи за відсотковим векселем нараховують у момент погашення векселя. Якщо підприємство отримує безвідсотковий вексель, то вартість погашення дорівнює номінальній вартості та вже включає відсотки [46].

Таблиця 1.5 – Облік операцій, пов'язаних з одержанням векселів у забезпечення різних видів дебіторської заборгованості

Найменування операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Реалізація продукції, товарів, робіт, послуг на суму, забезпечену векселями	34 «Короткострокові векселі одержані»	70 «Доходи від реалізації» з одночасним списанням собівартості реалізованих товарів, робіт та послуг
Реалізація продукції, робіт та послуг в обліку в міру пред'явлення розрахункових документів покупцям	34 «Короткострокові векселі одержані»	36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»
Забезпечення дебіторської заборгованості за здані в оренду приміщення векселем	34 «Короткострокові векселі одержані»	37 «Розрахунки з різними дебіторами»

Джерело: [44]

Таблиця 1.6 – Облік погашення дебіторської заборгованості, забезпеченої векселями

Найменування операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Погашення векселями грошовими коштами	31 «Рахунки в банках», 30 «Готівка»	34 «Короткострокові векселі одержані»
Погашення векселя іншим чином	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 68 «Розрахунки за іншими операціями»	34 «Короткострокові векселі одержані»

Джерело: [61]

Товариство може продати вексель, який було отримано у забезпечення дебіторської заборгованості, достроково, до закінчення терміну його сплати. Аналітичний облік на субрахунку 162 та рахунку 34 ведеться за кожним одержаним векселем. У бухгалтерському обліку цю подію буде відображено такими записами:

- на суму отриманих грошових коштів:

Дт 31 «Рахунки в банках»

Кт 34 «Короткострокові векселі одержані»;

- на суму дисконту:

Дт 94 «Інші витрати операційної діяльності»

Кт 34 «Короткострокові векселі одержані» [16].

Облік розрахунків з підприємствами ведеться на рахунку 37 «Розрахунки з різними дебіторами» при спрощеній формі обліку. Журнал господарських операцій відображення в обліку розрахунків з покупцями наведено у таблиці 1.7 [13].

Таблиця 1.7 – Журнал господарських операцій відображення в обліку розрахунків з покупцями

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків			
		за загальним Планом		за спрощеним Планом	
		дебет	кредит	дебет	кредит
1	Відвантажена готова продукція покупцям	361	701	37	70
2	Надійшла оплата на поточний рахунок від покупців	311	361	31	37

Джерело: [31]

Малі підприємства можуть використовувати облікові регістри для відображення розрахунків з покупцями при журнальній формі журнал 3, відомість 3.1, а при спрощеній формі Відомість 3м, розділ 1 «Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами, за податками й платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів (37, 55, 64, 68, 69)» [32].

При загальній системі обліку розрахунки з покупцями відображаються в балансі (звіті про фінансовий стан) у рядку 1125, і при спрощеній фінансовій звітності теж у рядку 1125 [1, 2].

Також малі підприємства можуть обирати між загальною та спрощеною системою оподаткування, тобто сплачувати податок на прибуток або єдиний податок. Малі підприємства на єдиному податку також можуть обирати бути їм платниками або неплатниками ПДВ, але від цього залежить і ставки єдиного податку 3% сплачується платниками ПДВ, а 5% обирають неплатники ПДВ.

Продаж отриманих векселів фінансовим установам та банкам називається дисконтуванням векселя. Продаж векселя дає векселедержувачу можливість раніше отримати гроші за реалізовані товари та утворює умовне зобов'язання перед третьою стороною. Це означає, що векселедержувач бере на себе зобов'язання щодо сплати за векселем третій стороні, якщо векселедавець не зможе вчасно його погасити [50].

Умовні забезпечення обліковуються на забалансовому рахунку 05 «Гарантії та забезпечення надані» й розкриваються підприємством у Примітках до фінансових звітів. Оперативний контроль за платежами за одержаними векселями ведеться за допомогою картотеки, упорядкованої за строками погашення заборгованості [34].

Одержані векселі зберігаються підприємством самостійно або передаються на зберігання банку. Векселі, що перебувають на підприємстві, зберігаються в його касі нарівні з готівкою. На всі векселі, що зберігаються на підприємстві, складаються описи, де вказуються назва платника, сума і строк погашення заборгованості за векселем. При погашенні заборгованості, забезпеченої векселями, в опису роблять відповідну помітку і зазначають дату виписки банку або іншого належного документа [44].

Якщо одержані підприємством векселі здаються на збереження банку, в регістрах аналітичного обліку робиться помітка про відповідний документ, одержаний від банку. Суми винагороди, сплачені банку за послуги зі

зберігання векселів, відносяться на рахунок 94 «Інші витрати операційної діяльності» [54].

Бланки векселів є бланками суворої звітності, для їх обліку використовується забалансовий рахунок 08 «Бланки суворого обліку». Аналітичний на рахунку ведеться за видами бланків [39].

Довгострокова дебіторська заборгованість відображається в Балансі у складі необоротних активів. Поточна дебіторська заборгованість відображається в Балансі у складі оборотних активів [18].

У Примітках до фінансової звітності необхідно розкривати таку інформацію щодо дебіторської заборгованості (рисунок 1.11) [10].

Дебіторська заборгованість, як і інші активи підприємства, не завжди підлягає відображенню в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності. Вона може бути відображена в балансі, якщо можна достовірно визначити оцінку цієї дебіторської заборгованості й у майбутньому очікується одержання від неї економічних вигод [30].

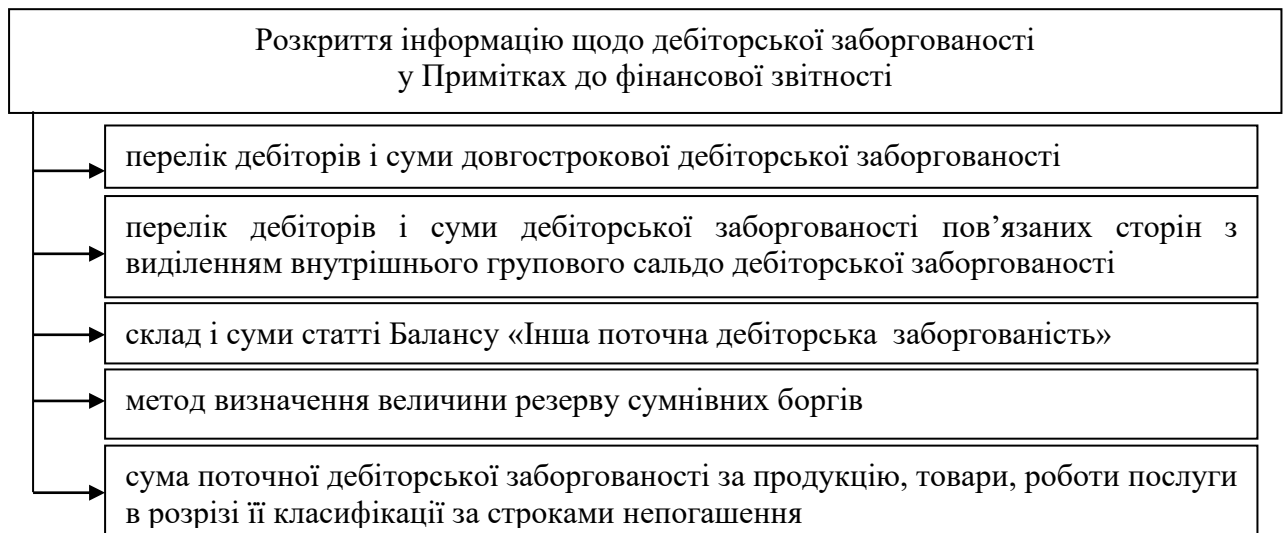

Рисунок 1.11 – Розкриття інформацію щодо дебіторської заборгованості у Примітках до фінансової звітності

Джерело: [30]

Довгострокова дебіторська заборгованість оцінюється за дисконтованою вартістю майбутніх платежів, які очікуються для погашення цієї заборгованості. Заборгованість за фінансовою орендою відображається в

балансі орендодавця в сумі чистих інвестицій в оренду. Методологія обліку і порядок розкриття інформації у фінансовій звітності щодо оренди визначаються НП(С)БО 14 «Оренда» [23].

Отже, дебіторська заборгованість як складова елементу фінансової звітності активу має визнаватись і відображатись у звітності в грошовій сумі, яка визначається з урахуванням оцінки дебіторської заборгованості в поточному обліку й залежить від її виду (рисунок 1.12) [62].

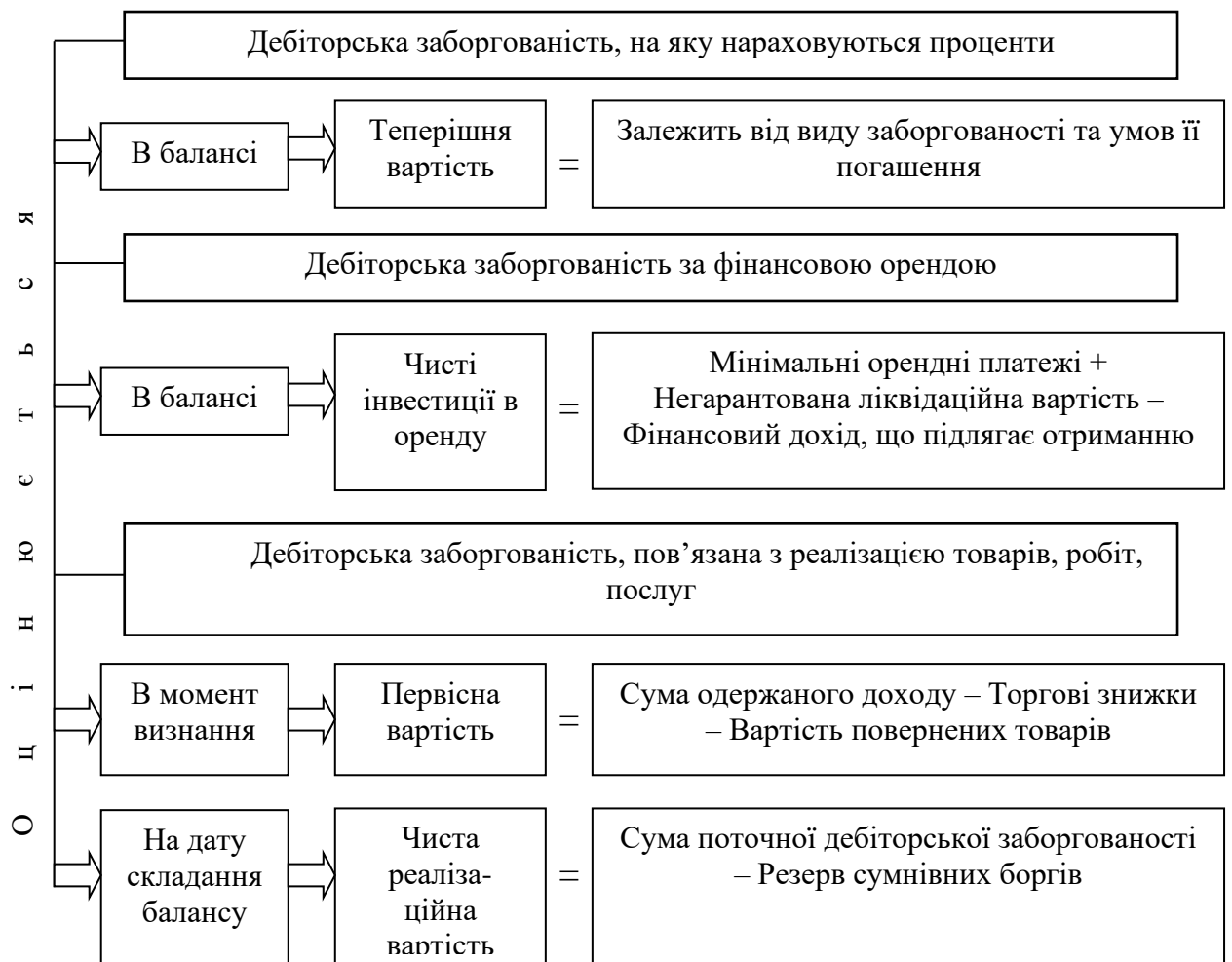

Рисунок 1.12 – Оцінка поточної дебіторської заборгованості, яка пов'язана з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг)

Джерело: [62]

Дисконтована вартість майбутніх платежів це така сума платежів, яка має відобразитися в сумі чистих інвестицій в оренду, що дорівнює загальній сумі мінімальних орендних платежів і негарантованої ліквідаційної вартості за вирахуванням незаробленого фінансового доходу [39].

Поточна дебіторська заборгованість, не пов'язана з реалізацією продукції, товарів, робіт, послуг (дебіторська заборгованість за розрахунками та інша дебіторська заборгованість), визнана безнадійною, списується з балансу з відображенням витрат у складі інших операційних витрат. За такою заборгованістю резерв сумнівних боргів не створюється [23].

Чистою реалізаційною вартістю дебіторської заборгованості є сума поточної дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, за вирахуванням резерву сумнівних боргів [23].

У Балансі відображається первісна та чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги та резерв сумнівних боргів [17].

НП(С)БО 10 передбачено два варіанти визначення величини сумнівних боргів (рисунок 1.13):

- виходячи з платоспроможності окремих дебіторів;
- на підставі класифікації дебіторської заборгованості за періодами її виникнення з урахуванням досвіду минулих років щодо платоспроможності дебіторів [31].

При обох способах величина резерву сумнівних боргів визначається як добуток суми дебіторської заборгованості за продукцію на коефіцієнт сумнівності [27].

Відмінність у способах полягає лише в тому, які суми дебіторської заборгованості беруть участь у розрахунку і як визначається коефіцієнт сумнівності.

Перший спосіб є методом умовного визначення резерву сумнівних боргів. При визначенні величини резерву сумнівних боргів, виходячи з платоспроможності окремих дебіторів, підприємство на дату складання фінансової звітності має вивчити платоспроможність за кожним дебітором і вивести за ними індивідуальний коефіцієнт сумнівності, за яким потім визначається сума резерву за такою заборгованістю [61].

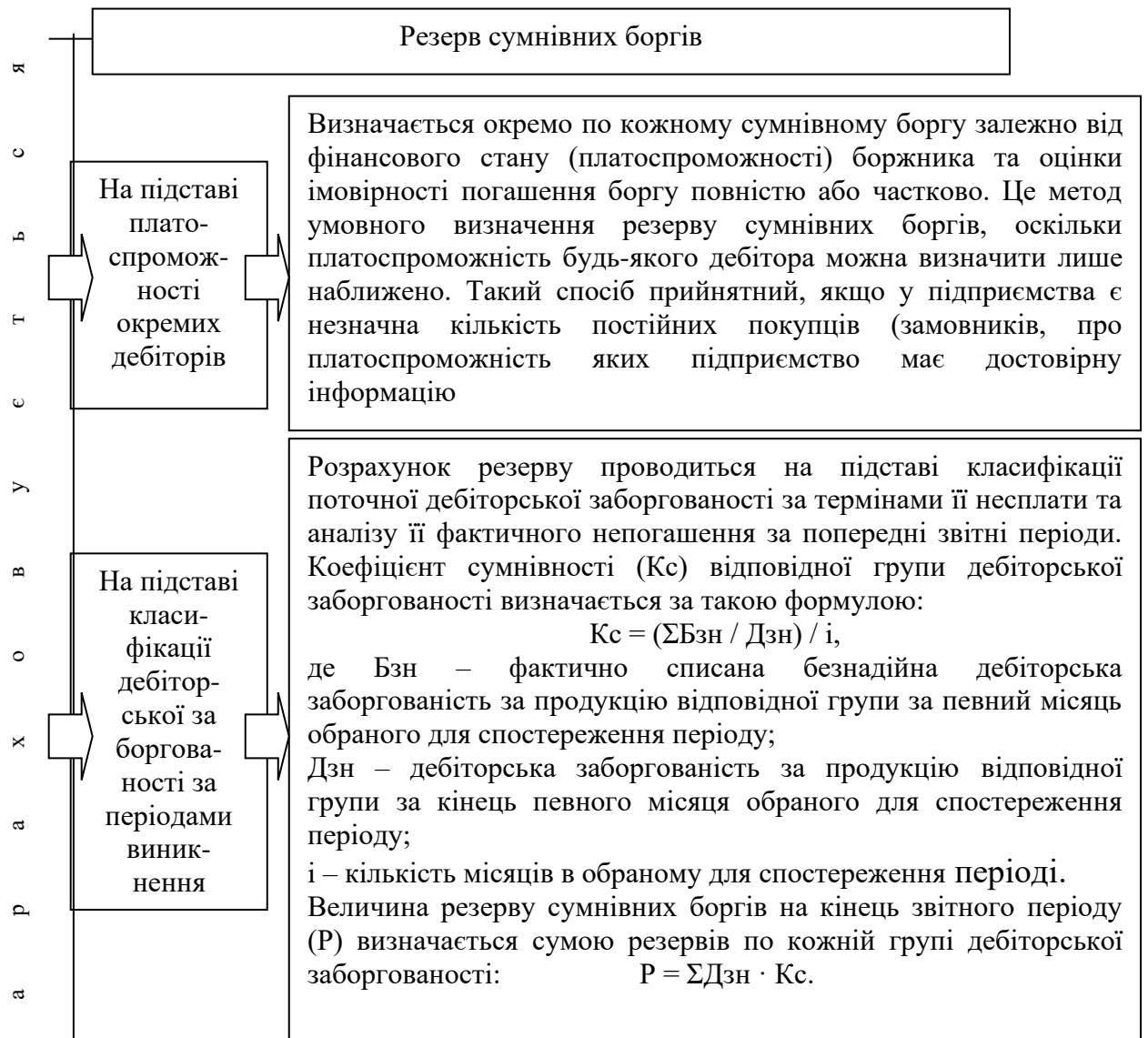

Рисунок 1.13 – Методи визначення резерву сумнівних боргів

Джерело: [50]

Підприємство вважається платоспроможним, якщо сума оборотних активів (грошових коштів, дебіторської заборгованості, виробничих запасів) є більшою або дорівнює його зовнішнім зобов'язанням (заборгованості). Про неплатоспроможність підприємства можуть свідчити відсутність грошей на рахунках у банку, наявність непогашеної в строк кредиторської заборгованості. Сума резервів за кожним дебітором буде становити загальну суму резерву сумнівних боргів за підприємством. Цей спосіб визначення коефіцієнта сумнівності має досить суб'єктивний характер, оскільки платоспроможність будь-якого дебітора можна визначити тільки приблизно, а точно платоспроможність як така взагалі не вимірюється. Ступінь точності

результату залежить від наявності достовірної інформації про дебіторів і від кваліфікації експерта [25].

За допомогою другого способу розрахунок резерву проводиться на підставі класифікації поточної дебіторської заборгованості за термінами її несплати та аналізу її фактичного непогашення за попередні звітні періоди. Дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги класифікують шляхом групування дебіторської заборгованості за строками її непогашення з встановленням коефіцієнта сумнівності для кожної групи. Тобто для створення резерву за допомогою такого методу необхідно проаналізувати заборгованість за покупцями. Цей спосіб полягає в тому, що чим більше прострочено дебітором оплату за продукцію, тим більші сумніви (за інших рівних умов) є у підприємства щодо оплати цих сум. Коефіцієнт сумнівності, як правило, зростає зі збільшенням строків непогашення дебіторської заборгованості [18].

У НП(С)БО 10 зазначається, що коефіцієнт сумнівності встановлюється підприємством, виходячи з фактичної суми безнадійної дебіторської заборгованості за продукцію за попередні звітні періоди [39].

Виключення безнадійної дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги з активів здійснюється з одночасним зменшенням величини резерву сумнівних боргів [54].

За всіма видами дебіторської заборгованості, заборгованість, що визнана безнадійною, повинна бути виключена із активів Балансу і списана:

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги списується за рахунок резерву сумнівних боргів, що не впливає на фінансові результати;

- інші види дебіторської заборгованості, яка визнана безнадійною, списуються безпосередньо на витрати у тому періоді, коли заборгованість була визнана безнадійною (стаття «Інші операційні витрати» Звіту про фінансові результати) [65].

Якщо сума безнадійної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги перевищує суму резерву сумнівних боргів, то різниця списується безпосередньо на витрати періоду:

Дебет 944 «Сумнівні та безнадійні борги»

Кредит 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» [27].

Якщо залишок резерву на кінець звітного періоду дуже великий (нарахований занадто великий резерв, чи дуже малий), то необхідно переглянути коефіцієнти, за допомогою яких був розрахований резерв сумнівних боргів [30].

Відображення в обліку формування резерву сумнівних боргів та списання дебіторської заборгованості показано у таблиці 1.8 [9].

Таблиця 1.8 – Відображення у бухгалтерському обліку формування резерву сумнівних боргів та списання дебіторської заборгованості

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Створено резерв сумнівних боргів	944 «Сумнівні та безнадійні борги»	38 «Резерв сумнівних та безнадійних боргів»
2	Списана дебіторська заборгованість покупців, що визнана безнадійною	38 «Резерв сумнівних та безнадійних боргів»	36 «Розрахунки з покупцями і замовниками»
	Одночасно сума списаної дебіторської заборгованості відображається на позабалансовому рахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість»		
3	Внаслідок зміни у фінансовому стані покупця відновлюється сума його заборгованості, раніше визнана безнадійною	36 «Розрахунки з покупцями і замовниками»	716 «Відшкодування раніше списаних активів»
	Одночасно сума відновленої дебіторської заборгованості списується з позабалансового рахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість»		
4	Надійшло від покупця у рахунок погашення його заборгованості	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	36 «Розрахунки з покупцями і замовниками»
5	Списана безнадійна дебіторська заборгованість за виданими авансами	944 «Сумнівні та безнадійні борги»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
	Одночасно сума списаної дебіторської заборгованості відображається на позабалансовому рахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість»		

Джерело: [9]

Для узагальнення інформації про стан дебіторської заборгованості, списаної з балансу внаслідок неплатоспроможності боржників, та про суми

невідшкодованих недостач і втрат від псування оборотних і необоротних активів призначений рахунок 07 «Списані активи». Зарахування сум на позабалансовий рахунок 07 «Списані активи» здійснюється одночасно зі списанням суми недостач і втрат від псування оборотних і необоротних активів та дебіторської заборгованості на витрати підприємства. Сума списаної дебіторської заборгованості обліковується на субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» протягом не менше трьох років з дати списання для спостереження за можливістю її стягнення у випадках зміни майнового стану боржника [26].

Дебіторська заборгованість остаточно списується з даного субрахунку після надходження суми в порядку відшкодування з одночасними записами по дебету рахунків 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках» чи інших рахунків обліку активів і кредиту субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» або у зв'язку із закінченням строку обліку такої заборгованості [46].

Зменшення суми невідшкодованих недостач і втрат від псування цінностей на субрахунку 072 «Невідшкодовані недостачі і втрати від псування цінностей» відображається після встановлення конкретних винних осіб з одночасними записами по дебету субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків» та кредиту субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» [50].

Аналітичний облік на позабалансовому рахунку 07 «Списані активи» ведеться за боржниками та випадками встановлення недостач і втрат від псування цінностей. Узагальнення інформації про дебіторську заборгованість наводиться в реєстрах бухгалтерського обліку [51].

Облік розрахунків з покупцями та замовниками, з різними дебіторами за податками і платежами, отриманих векселів здійснюється в Журналі 3 та Відомостях аналітичного обліку 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6. У першому розділі Журналу 3 відображаються обороти за кредитом рахунків 16, 34, 36, 37, 38. Записи в цьому Журналі здійснюються на підставі підсумкових даних Відомостей 3.1-3.6 та первинних документів [39].

Відомість 3.1 призначена для аналітичного обліку розрахунків з покупцями та замовниками за відвантажену продукцію, товари, виконані роботи й послуги, що відображаються на рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» [23].

Відомість 3.4 призначена для аналітичного обліку заборгованості покупців, замовників та інших дебіторів за відвантажену продукцію, виконані роботи, надані послуги та за іншими операціями, яка забезпечена одержаними векселями (рахунок 162 «Довгострокові векселі одержані», 34 «Короткострокові векселі одержані»). Тут також ведеться облік векселів виданих. Відомість 3.6 призначена для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за всіма видами платежів до бюджету. У цій Відомості щомісяця відображаються нараховані та належні до відшкодування з бюджету суми податків і платежів, їх сплата, списання тощо за кожним видом податків і платежів [61].

1.3 Контроль розрахунків з покупцями та замовниками

У процесі господарської діяльності підприємство вступає в різні розрахункові відносини з постачальниками, покупцями, банками, своїми філіями, дочірніми (залежними) суспільствами, працівниками, бюджетом й позабюджетними фондами, інвесторами й ін. Підприємство здійснює розрахунки як у безготівковому порядку, так і з використанням наявних коштів, векселів, взаємозаліків, а також шляхом прямого обміну продукції і товарів (бартеру). Розмаїтість учасників розрахункових відносин і форм розрахунків між ними створює передумови для порушень і зловживань при здійсненні розрахункових операцій і тому вимагає постійного контролю за їх проведенням і відображенням в обліку.

Мета контролю розрахунків з покупцями та замовниками - оцінка правильності організації обліку розрахунків на підприємстві, підтвердження

законності утвореної дебіторської і кредиторської заборгованості, її вірогідність і реальність погашення [8].

Завдання контролю розрахунків з покупцями та замовниками (рисунок 1.17).

Методом тестування контролер повинен установити наявність на підприємстві необхідної нормативної бази; перелік застосованих первинних документів, порядок їх заповнення; стан аналітичного обліку і технологію обробки первинних документів з обліку розрахунків з покупцями та замовниками; організацію внутрішнього контролю [41].

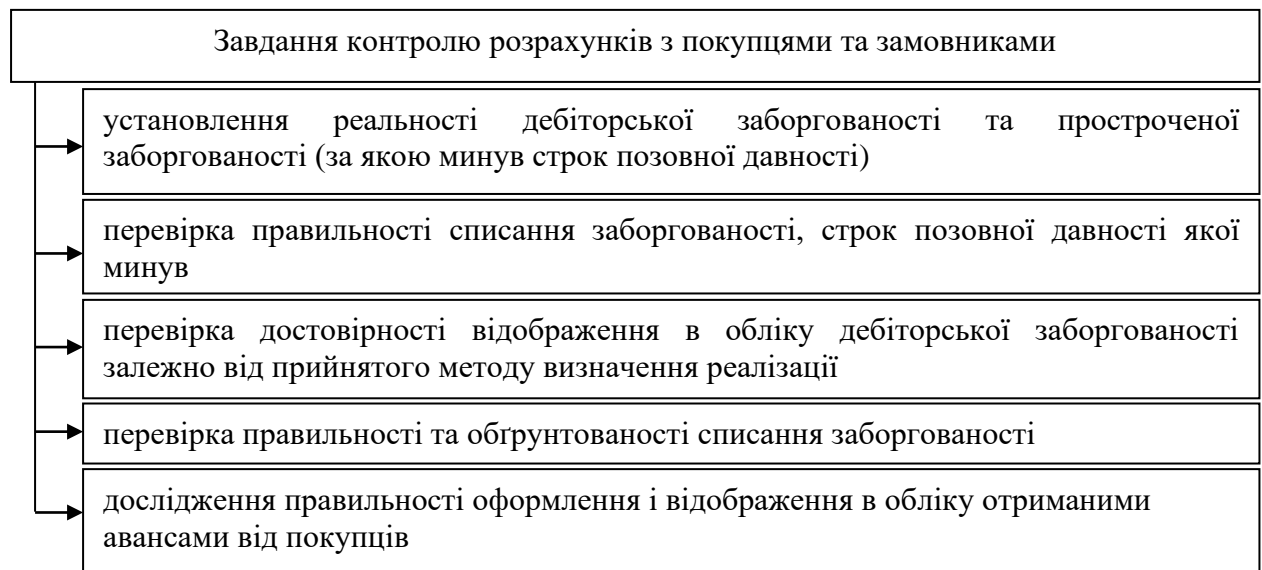

Рисунок 1.17 – Завдання контролю розрахунків з покупцями та замовниками

Джерело: [41]

На основі тестування може бути встановлено, наскільки контроль розрахунків з покупцями та замовниками операцій відповідає сучасним вимогам, а облік розрахункових операцій виконує поставлені перед ним задачі. Якщо виявиться, що ймовірність пропуску помилок велика, то контролеру необхідно включити в програму перевірки і направити особливі зусилля на вивчення тих питань і ділянок обліку, що не піддавалися внутрішньому контролю або яким не приділялося належної уваги з боку бухгалтерії [56].

Перевірку стану розрахунків з покупцями та замовниками рекомендується починати із з'ясування відповідності даних реєстрів по обліку розрахунків рахункам Головної книги. Потім здійснюється інвентаризація розрахунків чи аналіз матеріалів інвентаризації, якщо вони здійснювалися до моменту перевірки. При цьому потрібно встановити, чи немає пропуску термінів задоволення позову по розрахунків з покупцями та замовниками, причини та винних осіб у пропуску таких термінів; тотожність розрахунків з банками, підрозділами підприємства, бюджетом і позабюджетними фондами; правильність і обґрунтованість списання сумнівних боргів, а також сум інших заборгованостей; правильність й обґрунтованість сум, що числяться на балансі, заборгованості по нестачам та міри, прийняті до їх стягнення; вірогідність пред'явлених до дебіторів претензій, підтвердження претензій договірними зобов'язаннями, пред'явлення позовів на стягнення цих заборгованостей у судовому порядку й ін. [32].

Джерелами інформації для перевірки розрахунків з покупцями та замовниками є договори купівлі-продажу продукції (робіт, послуг), накладні, книги реєстрації накладних, рахунки-фактури, акти звірення розрахунків, протоколи про залік взаємних вимог, акти інвентаризації розрахунків, векселя, копії платіжних документів, податкові накладні, реєстр виданих податкових накладних, облікові реєстри (журнал №3, відомості 3.1-3.6 відповідних машинограм за автоматизованого обліку), Головна книга, Баланс ф.1 [35].

Вивчення матеріалів інвентаризації розрахунків з покупцями та замовниками дозволить контролеру зосередити увагу на ретельній перевірці тих покупців та замовників, де виявлена відсутність внутрішнього контролю, розбіжності, помилки, сумнів у законності чи реальності операцій [38].

При перевірці розрахунків з покупцями та замовниками застосовуються прийоми фактичного і документального контролю,

аналітичні процедури, логічний аналіз, а також усні опитування посадових осіб по окремих питаннях даного розділу контролерської програми [55].

У ході перевірки розрахунків з покупцями та замовниками повинні бути проведено у наступній послідовності (рисунок 1.18) [47].

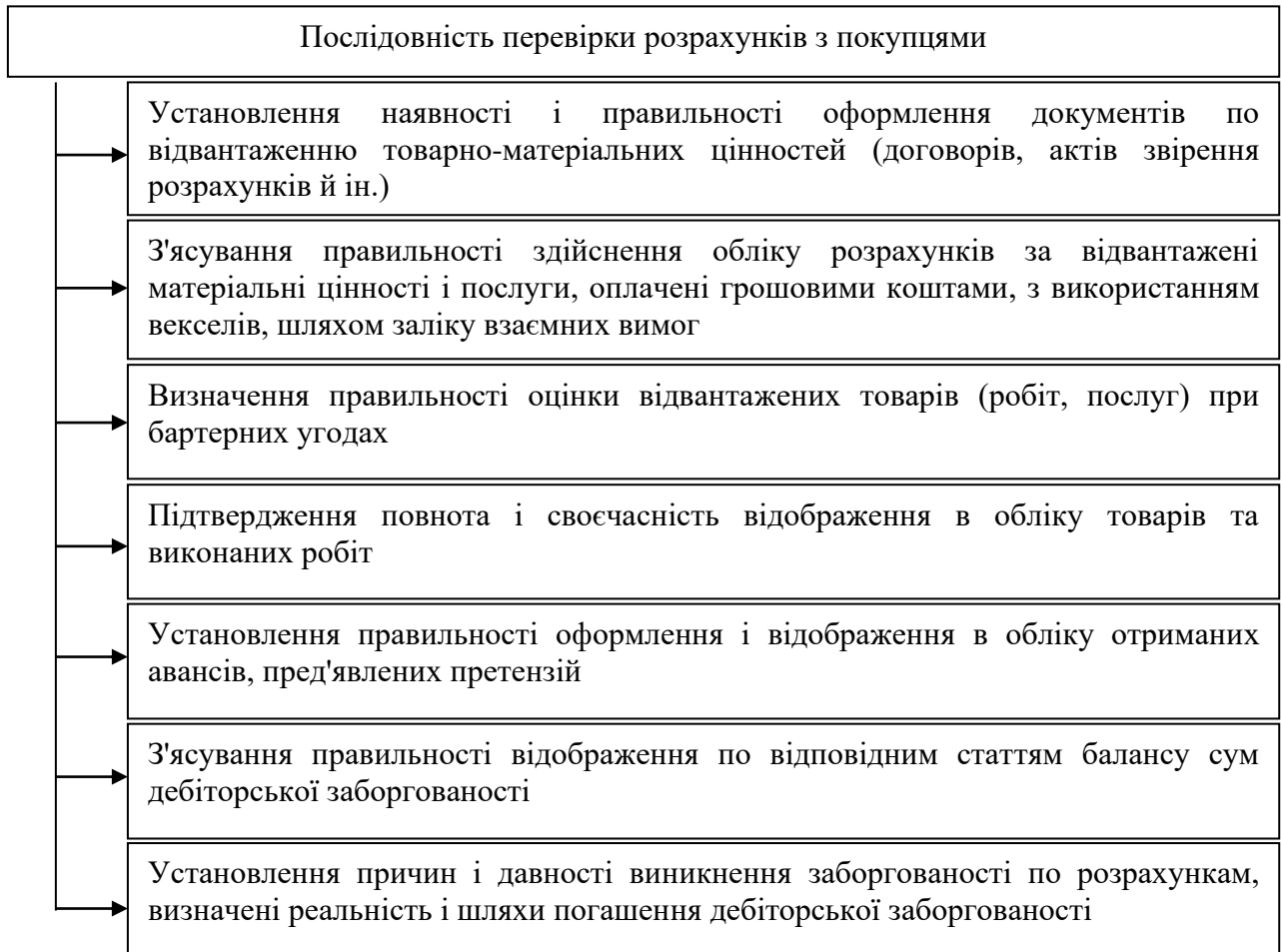

Рисунок 1.18 – Послідовність проведення перевірки розрахунків з покупцями

Джерело: [11]

Перевірка розрахунків з покупцями та замовниками повинна проводитися по спеціально розробленій програмі, що складається за результатами попереднього ознайомлення контролера з організацією внутрішнього контролю й обліку розрахункових операцій на підприємстві. Розроблена програма допоможе послідовно виконувати необхідні процедури контролю, зібрати й узагальнити якісні докази [12].

У залежності від обсягу операцій і результатів попереднього тестування системи внутрішнього контролю розрахунків можуть

застосовуватися методи як суцільного, так і вибіркового контролю. В останньому випадку формуються вибірки окремо по дебіторам і кредиторам, у які включають відповідні операції за місяць, за кожний квартал або період, що перевіряється [64].

Контроль розрахунків з покупцями та замовниками проводиться в кілька етапів. На першому необхідно встановити, чи не є відображена в балансі заборгованість простроченою, на другому етапі розглядається дебіторська і кредиторська заборгованість, щодо якої минув термін позову, списання заборгованості та правильність ведення обліку. Спочатку перевіряють дані активу балансу за відповідними рахунками. Ці дані за рахунками 16, 36, 37, 38, 63 та ін. порівнюють з даними журналів та відомостей на певну дату (1-ше число місяця) [64].

Після цього контролер вивчає договори на поставку продукції, передбачену форму розрахунків, застосування попередньої оплати покупця продукції, зокрема плановими платежами, розрахунковими чеками, векселями, акредитивами, дорученнями, установлює, з чиєї ініціативи обрана не вигідна для підприємства форма розрахунків і які заходи вживаються щодо поліпшення системи розрахунків [47].

Важливим питанням є оцінка дебіторської заборгованості для відображення її в балансі підприємства. Згідно зі НП(С)БО 10 дебіторська заборгованість має відображатись у балансі за чистою реалізаційною вартістю, тобто за реальною сумою заборгованості, яку підприємство може мати [45].

Для контролю важливо знати відсоток безнадійної дебіторської заборгованості, для того щоб перевірити інформацію про створення резерву сумнівних боргів. Згідно з принципом обережності підприємство повинно наприкінці року визначити суму безнадійних боргів і створити резерв для її погашення за рахунок витрат поточного року [41].

Для отримання інформації про реальний стан дебіторської заборгованості можна надіслати листи-запити підприємствам-боржникам про звірку даних та самостійно провести зустрічні перевірки [24].

Особливу увагу контролер має зосередити на контролі позовної давності заборгованості, що значиться на балансі як реальна, а насправді строки її стягнення через арбітраж чи суд адміністрацією підприємства пропущені, тому вона підлягає списанню на збитки. Контролер мусить виявити причини безгосподарності, місце утворення збитків та винних за них осіб [28].

З'ясовують, чи немає випадків приховування дебіторської заборгованості відбиттям в балансі згорнутого сальдо замість розгорнутого. Під час вивчення цього питання розглядають такі рахунки: «Розрахунки з покупцями і замовниками», «Розрахунки з постачальниками і підрядниками», «Розрахунки з різними дебіторами і кредиторами» тощо [11].

Необхідно підкреслити, що зменшення дебіторської заборгованості не порушує рівності активу й пасиву балансу. Іноді окремі керівники та головні бухгалтери вуалюють дебіторську заборгованість, щоб мати підставу для одержання премій. У зв'язку з цим необхідно перевіряти первинні документи [12].

Завданням контролю дебіторської заборгованості є перевірка реальності (правдивості) та правильності її оформлення, правильності визначення ймовірності повернення цієї заборгованості [47].

Під час контролю дебіторської заборгованості розрахунків із покупцями і замовниками може визначатися загальна сума дебіторської заборгованості [21].

Перевіряється заборгованість у розрізі окремих покупців, замовників і дат виникнення заборгованості, термін утворення якої більше року. Така заборгованість (за наявності виправдовувальних документів) може бути віднесена до позареалізаційних витрат і списана на збитки як дебіторська

заборгованість, за якою минув строк позовної давності, або за іншими боргами, нереальними до стягнення за рішенням інвентаризаційної комісії [56].

Необхідно вивчити аналітичні рахунки за кожним дебітором і встановити, чи немає знеособлених аналітичних рахунків. Важливим є вивчення показників якості та ліквідності дебіторської заборгованості [54].

За даними відомості обліку з покупцями і замовниками контролер може скласти аналітичну таблицю, за якою аналізується стан дебіторської заборгованості за строками виникнення [42].

За даними бухгалтерської звітності (ф.1, ф.2), визначається цілий ряд показників, що характеризують стан заборгованості, наприклад частка сумнівної дебіторської заборгованості в загальному обсязі заборгованості, відсоток, оборотність дебіторської заборгованості тощо [8].

Методика контролю показників оборотності дебіторської заборгованості: дані за звітний період зіставляються з даними за минулий рік (або за інший звітний період) [43].

Вивчення претензійних сум починається з аналізу та інвентаризації заборгованості за кожною сумою. На підприємствах звіряння розрахунків необхідне. Для цього дебіторам надсилають виписки з особистих рахунків або направляють до них для взаємо звірки спеціалістів [47].

Перевірка відомості №3.5 і журналу №3 за рахунком 374 «Розрахунки за претензіями» дає можливість дізнатися про задоволення пред'явленими сумами претензій щодо невідповідності якості продукції, цін і тарифів, наявності арифметичних помилок і нестач, простоїв, штрафів, пені, що їх належить утримати з постачальників і підрядників на підставі рішень господарських судів, письмової згоди постачальників на задоволення претензій, актів приймання вантажів, виписок банку або про відмову від цих претензій [28].

Досліджуючи претензійну заборгованість, необхідно обґрунтувати її відповідними документами і встановити, чи не зазначаються на балансі суми претензій із простроченими термінами позову. Звертається увага на списані

суми невідшкодованих претензій за рахунок результатів діяльності клієнта [38].

Установлюють, чи ведеться облік претензій і як здійснюється контроль за своєчасністю й обґрунтованістю передання матеріалів у господарський суд для відшкодування заборгованості. Звертається увага на своєчасність висновку і виконання угод на поставки продукції і матеріалів. В угоді також визначається відповідальність сторін за невиконання ними зобов'язань [41].

Виявлені помилки та відхилення повинні фіксуватися в робочих документах. Типові помилки обліку розрахунків з покупцями та замовниками (рисунок 1.19) [43].

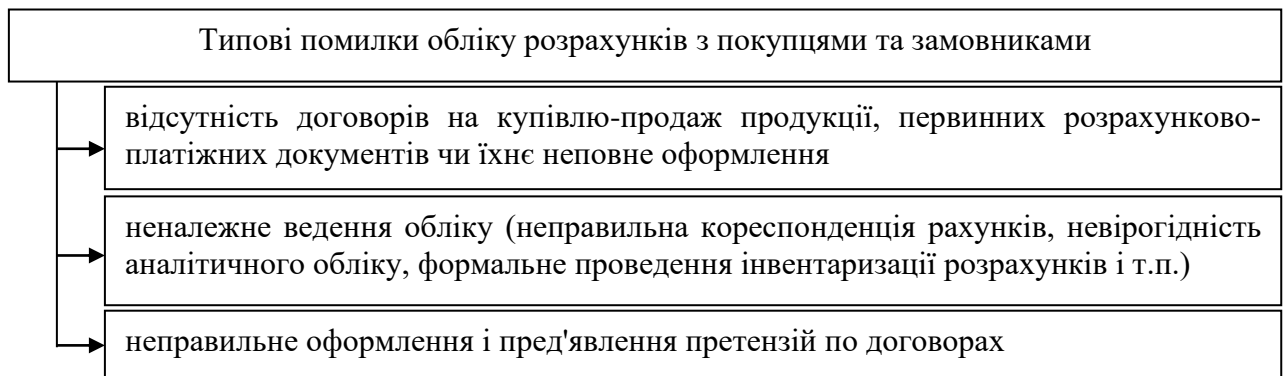

Рисунок 1.19 – Типові помилки обліку розрахунків з покупцями та замовниками

Джерело: [35]

Важливо знайти різні варіанти і засоби розкриття можливих порушень, зловживань, незаконного утворення дебіторської заборгованості. Інколи дебіторську заборгованість, за якою минули строки позовної давності, безпідставно списують на витрати, чим зменшують прибутки, а відтак і платежі до бюджету [55].

Досліджуються всі можливі штрафи, пені, визнані боржником або щодо яких отримано рішення місцевого або арбітражного суду про їх стягнення. Слід підкреслити, що списання боргу на збиток у результаті неплатоспроможності боржника не є підставою для ліквідації заборгованості, яку відбивають у балансі протягом відповідного терміну, тобто з часу списання. Якщо є дебіторська заборгованість, щодо якої минув строк

позовної давності, вивчається питання про правильність списання сум за рішенням керівника підприємства і з'ясовується, на який рахунок вона віднесена. Важливо також перевірити законність таких списань [57].

В обов'язковому порядку перевіряється правильність кореспонденції рахунків з розрахунків з покупцями та замовниками, організація аналітичного обліку по них, обґрунтованість нарахування (чи відшкодування) ПДВ по цих операціях. При необхідності проводиться звірення окремих, сумнівних на думку контролера, операцій по розрахункам з організаціями-дебіторами [21].

Отже, методологічні основи обліку розрахунків з покупцями та замовниками регулюються НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Облік розрахунків з покупцями ведеться за допомогою первинних документів, а саме: договорів, накладних, платіжних доручень та ін. Малі підприємства можуть використовувати облікові реєстри для відображення розрахунків з покупцями при журнальній формі журнал 3, відомість 3.1, а при спрощеній формі Відомість 3м, розділ 1 «Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами, за податками й платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів (37, 55, 64, 68, 69)». При загальній системі обліку розрахунки з покупцями відображаються в балансі (звіті про фінансовий стан) у рядку 1125, і при спрощеній фінансовій звітності теж у рядку 1125.

Також малі підприємства можуть обирати між загальною та спрощеною системою оподаткування, тобто сплачувати податок на прибуток або єдиний податок. Малі підприємства на єдиному податку також можуть обирати бути їм платниками або неплатниками ПДВ, але від цього залежить і ставки єдиного податку 3% сплачується платниками ПДВ, а 5% обирають неплатники ПДВ.

Завдання контролю розрахунків з покупцями складається з: установлення реальності дебіторської заборгованості та простроченої заборгованості; перевірка правильності списання заборгованості, строк позовної давності якої минув; перевірка достовірності відображення в обліку

дебіторської заборгованості залежно від прийнятого методу визначення реалізації; перевірка правильності та обґрунтованості списання заборгованості; дослідження правильності оформлення і відображення в обліку заборгованості за виданими авансами, пред'явленими претензіями.

2 ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТОВ «ФОРА БУД КОНСАЛТИНГ»

2.1 Загальна характеристика ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» засновано відповідно до наказу виконавчого комітету Запорізької міської ради від 07.04.2021 р. Ідентифікаційний код 44358123. Місце знаходження 69005, Запорізька область, м. Запоріжжя, вул. Феросплавна, будинок 15. Керівником ТОВ «Фора Буд Консалтинг» є: Гончаров Володимир Сергійович.

Мета ТОВ «Фора Буд Консалтинг» – будь-яка, не заборонена чинним законодавством України, діяльність, спрямована на отримання прибутку на вкладений капітал - зростання забезпеченості та соціальної захищеності працівників.

Предметом діяльності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» є:

46.18 Діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами

01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві

01.63 Післяурожайна діяльність

33.12 Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України, цього Статуту; має самостійний баланс, розрахунковий, валютний та інші рахунки у кредитно-фінансових установах, товарний знак, який затверджується Правлінням АТ і реєструється згідно з чинним законодавством, печатку та штампи. Фірмові бланки зі своєю назвою. Розмір статутного капіталу 2 500,00 грн.

Майно складається з основних засобів та обігових коштів, а також цінностей, вартість яких відображено в балансі.

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» є власником:

- майна, переданого йому засновником у власність;
- продукції, виробленої в результаті господарської діяльності;
- іншого майна, набутого на підставах, не заборонених чинним законодавством.

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» має право продавати, передавати безкоштовно, обмінювати, передавати в оренду юридичним та фізичним особам засоби виробництва та інші матеріальні цінності, використовувати та відчужувати їх іншим особам, якщо це не суперечить чинному законодавству України та цьому Статуту.

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» здійснює володіння, користування і розпорядження всім майном відповідно до цілей своєї діяльності.

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» має право укладати будь-які угоди (контракти), набувати майнові та особисті немайнові права, нести обов'язки, бути позивачем та відповідачем в суді, арбітражному та третейському судах.

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» має право у встановленому чинним законодавством порядку:

- засновувати об'єднання та брати участь в об'єднаннях з іншими суб'єктами підприємницької діяльності;
- створювати на території України та за її межами свої Філії, представництва, дочірні підприємства, магазини, торгівельні комплекси;
- чинити інші дії, що не суперечать чинному законодавству.

Прибуток утворюється з надходжень від господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат - витрат на оплату праці. З балансового прибутку сплачуються відсотки по кредитах банків, а також вносяться передбачені законодавством України податки та інші платежі до бюджету.

Воно самостійно визначає перспективи розвитку, планує і здійснює свою діяльність, виходячи із необхідності забезпечення виробничого і соціального розвитку, збільшення доходів.

Матеріально-технічне забезпечення товариства здійснюється через систему прямих угод і також через інші організації.

Воно здійснює оперативний і бухгалтерський звіт результатів своєї діяльності, веде статистичний звіт згідно з діючим законодавством.

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» самостійно встановлює Форми, системи і розміри оплати труда, а також інші види доходів співробітників і самостійно визначає Фонди оплати труда без яких-небудь обмежень з боку державних органів.

Воно здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, а також веде статистичну звітність та подає її у встановленому порядку й обсязі органам державної статистики.

2.2 Облік і оподаткування розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Схема документування обліку розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг» при попередній оплаті та при послідуочий оплаті наведена на рисунках 2.1 та 2.2.

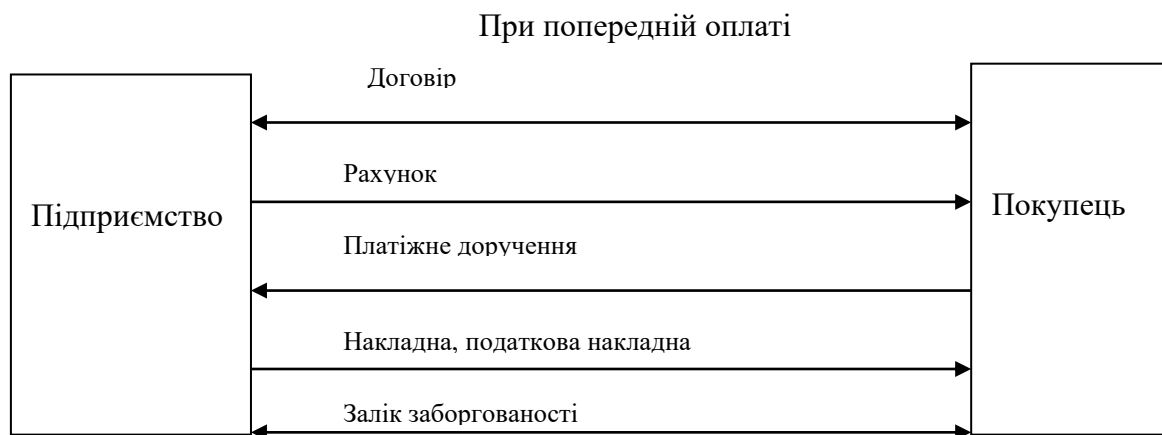

Рисунок 2.1 – Схема документування обліку розрахунків з покупцями при попередній оплаті

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

При послідуєчій оплаті

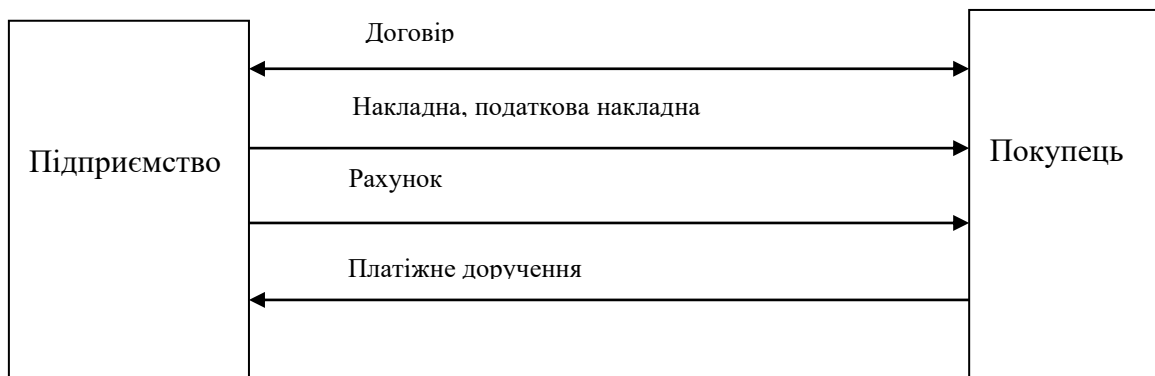

Рисунок 2.5 – Схема документування обліку розрахунків з покупцями при послідуєчій оплаті

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

На ТОВ «Фора Буд Консалтинг» відвантаження товарів покупцям здійснюється на підставі видаткової накладної, що показано на рисунку 2.3.

Видаткова накладна № 126 від 10.02.2023					
Постачальник:	ТОВ «Фора Буд Консалтинг», р/р UA1833435426008888888888 у банку АКБ «Аваль», м. Запоріжжя, МФО 334354				
Покупець:	ТОВ «Капіталіст», р/р UA363053992600444444444 у банку АКБ «Приватбанк», м. Запоріжжя, МФО 305399				
Договір:	купівлі-продажу № 18/6 від 02.02.2023 р.				
№	Товар	Кіль-ть	Од.	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Цегла рядова керамічна	1335	шт.	15	20025
				Всього:	20025
				ПДВ:	4005
				Всього з ПДВ:	24030
Двадцять чотири тисячі тридцять 00 копійок, у т.ч. ПДВ: чотири тисячі п'ять 00 копійок					
Від постачальника:	<i>Христенко</i> Христенко П. П.		Отримав(ла)	<i>Іванов</i> Іванов О. С.	

Рисунок 2.3 – Видаткова накладна

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» для сплати покупцями за відвантажену продукції виписується рахунок-фактура, що наведено на рисунку 2.4.

Постачальник ТОВ «Фора Буд Консалтинг» Адреса м.Запоріжжя, пр. Соборний 12 Р/рахунок UA1838083826004444444444 «Правекс- Банк» в м. Запоріжжі ЄДРПОУ 3333333 Тел./ф. 222-33-44	РАХУНОК-ФАКТУРА
	N 20 від "16" березня 2023 р.

Одержувач ТОВ «Ельф», м.Запоріжжя, пр. Соборний 91, UA1848083826005555555555
назва, адреса, банківські реквізити

Платник ТОВ «Ельф», м.Запоріжжя, пр. Соборний 91, UA1848083826005555555555
назва, адреса, банківські реквізити

Підстава № 20
N договору, наряду тощо

Через кого Ковальчук С. М., Ковальчук, 16.03.2023
ініціали, прізвище, N та дата видачі довіреності

N	Найменування товару	Одиниця виміру	Кількість	Ціна	Сума
1	Молоток	шт.	10	30	300
2	Цвяхи	кг.	20	42	840
3	Фарба	б.	50	112	5600
4	Пилка	шт.	6	127	762
5	Викрутка	шт.	5	75	375
Всього з ПДВ (прописом) Дев'ять тисяч чотириста п'ятдесят дві гривні 40 копійок.				Разом	7877
				ПДВ 20%	1575,40
				Всього з ПДВ	9452,40

Директор Семиношко

Головний бухгалтер Карпенко А. М.

Рисунок 2.4 – Рахунок-фактура

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

На ТОВ «Фора Буд Консалтинг» при відвантаженні товарів виписується податкова накладна, що показано на рисунку 2.5.

Зведена податкова накладна	
Складені на операції, звільнені від оподаткування	
Не підлягає наданню отримувачу (покупцю) з причини (зазначається відповідний тип причини)	

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
31 грудня 2015 року № 1307
(у редакції наказу Міністерства фінансів України
17 вересня 2018 року № 763)

ПОДАТКОВА НАКЛАДНА

Постачальник (продавець)																						
ТОВ «Фора Буд Консалтинг»																						
(найменування, прізвище, ім'я, по батькові – для фізичної особи – підприємця)																						
9	8	7	6	5	4	3	2	1	9	8	7				5	5	6	6	7	7	8	8
(індивідуальний податковий номер)											(номер філії)		(податковий номер платника податку або серія (за наявності) та номер паспорта)									

Отримувач (покупець)																							
ТОВ «Капіталіст»																							
(найменування, прізвище, ім'я, по батькові – для фізичної особи – підприємця)																							
1	0	0	2	2	0	2	0					2	4	/									
Дата складання							Порядковий номер																
5	0	5	0	5	0	5	0	5	0	5	0					3	3	4	4	5	5	6	6
(індивідуальний податковий номер)											(номер філії)		(податковий номер платника податку або серія (за наявності) та номер паспорта)										

Розділ А		
I	Загальна сума коштів, що підлягають сплаті, з урахуванням податку на додану вартість	24030
II	Загальна сума податку на додану вартість, у тому числі:	4005
III	загальна сума податку на додану вартість за основною ставкою	4005
IV	загальна сума податку на додану вартість за ставкою 7%	
V	Усього обсяги постачання за основною ставкою (код ставки 20)	20025
VI	Усього обсяги постачання за ставкою 7% (код ставки 7)	
VII	Усього обсяги постачання при експорті товарів за ставкою 0% (код ставки 901)	
VIII	Усього обсяги постачання на митній території України за ставкою 0% (код ставки 902)	
IX	Усього обсяги операцій, звільнених від оподаткування (код ставки 903)	
X	Дані щодо зворотної (заставної) тари	

Розділ Б													
№ з/п	Опис (номенклатура) товарів/послуг продавця	Код			Одиниця виміру товару/послуги		Кількість (об'єм, обсяг)	Ціна постачання одиниці товару / послуги без урахування ПДВ	Код ставки	Код пільги	Обсяги постачання (база оподаткування) без урахування ПДВ	Сума податку на додану вартість	Код виду діяльності сільськогосподарського товаровиробника
		товару згідно з УКТ ЗЕД	ознаки імпортованого товару	послуги згідно з ДКПП	Умовне позначення (українське)	код							
1	2	3.1	3.2	3.3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Цегла рядова керамічна	6904			шт.	2004	1335	15	20		20025	4005	

Сума податку на додану вартість, нараховані (сплачені) у зв'язку з постачанням товарів/послуг, зазначених у цій накладній, визначені правильно, відповідають сумі податкових зобов'язань продавця.

Посадова (уповноважена) особа/фізична особа
(законний представник)

Максименко О. П.

(ініціали та прізвище)

8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8

(реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та/або номер паспорта)

Рисунок 2.5 – Податкова накладна

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» послуги за допомогою Актом здачі-приймання наданих послуг, що наведено на рисунку 2.6.

АКТ
здачі-приймання наданих послуг за жовтень 2023 року
за Договором про надання рекламних послуг
від 01.09.2023 № 12/86

м. Запоріжжя

30.10.2023 р.

Ми, що нижче підписалися:

представник Замовника: директор ТОВ «Айстра» Кузьменко О. С., що діє на підставі статуту та наказу від 15.03.2017 р № 31, з одного боку, і представник Виконавця: директор ТОВ «Фора Буд Консалтинг» Захарченко І. В., який діє на підставі статуту, з іншого боку, склали цей Акт.

Цим Актом сторони підтверджують, що передбачені п. 2.5 Договору від 01.09.2023 р. № 12/86 рекламні послуги були своєчасно і належним чином надані Виконавцем у період із 1 по 30 жовтня 2023 року (включно) в повному обсязі на загальну суму 7830 грн (сума словами: сім тисяч вісімсот тридцять гривень), у тому числі ПДВ – 1305 грн:

№ з/п	Перелік послуг	Кількість	Одиниці виміру	Ціна без ПДВ	Ціна з ПДВ
1	2	3	4	5	6
1	Виготовлення макету рекламних буклетів	5	шт.	5000	6000
2	Розповсюдження рекламних буклетів	1	Послуга	1525	1830
Всього					7830
У т. ч. сума ПДВ					1305

(грн)

Претензії щодо строків, обсягу та якості наданих послуг у Замовника до Виконавця відсутні. Цей Акт складено у двох оригінальних примірниках по одному для кожної із сторін.

Замовник Кузьменко О. С.
(підпис)

Виконавець Захарченко І. В.
(підпис)

Рисунок 2.6 – Акт здачі-приймання наданих послуг

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Облік дебіторської заборгованості представлена на ТОВ «Фора Буд Консалтинг» розрахунками з покупцями. ТОВ «Фора Буд Консалтинг» для обліку розрахунків з покупцями використовує, згідно з робочим планом

рахунків, рахунок 37 «Розрахунки з різними дебіторами», який має субрахунки: 371 «Розрахунки з покупцями та замовниками».

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» уклало договір купівлі-продажу з ПП «Збруч» на реалізацію партії товару оптом зі складу. Вартість реалізованого товару, визначена за методом середньозваженої собівартості - 2500 грн, сума ТЗВ, визначена за методом середнього відсотка - 500 грн, продажна вартість - 4200 грн (в т.ч. ПДВ). Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг» показано у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

№ оп.	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Відвантажено товари ПП «Збруч»	371	70	4200
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	70	64	700
3	Списано первісну вартість відвантажених товарів	90	26	2500
4	Списано суму ТЗВ, що припадає на реалізовані товари	90	26/ТЗВ	500
5	Відображено у складі фінансового результату:	70	79	3500
	- чистий дохід від реалізації товарів	79	90	3000
	- собівартість реалізованих товарів			

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» уклало договір з ТОВ «Стандарт-С» на поставку товару оптом з участю в розрахунках. Товар придбано у ПП «Збруч» за 900 грн (в т.ч. ПДВ) та реалізовано за 1200 грн (в т.ч. ПДВ). Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг» показано у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

№ оп.	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Д-т	К-т	
1	Отримано передоплату від ТОВ «Фора Буд Консалтинг»	31	68	1200
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	643	641	200
3	Перераховано передоплату ПП «Збруч»	37	31	900
4	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	641	644	150
5	Відвантажено товар ТОВ «Фора Буд Консалтинг»	37	70	1200
6	Списано податкові розрахунки з ПДВ	70	641	200
7	Списано витрати, пов'язані зі збутом	93	68	750
8	Списано податкові розрахунки з ПДВ	644	68	150
9	Здійснено залік: - отриманої передоплати від ТОВ «Фора Буд Консалтинг» в рахунок відвантаженого йому товару; - перерахованої передоплати ПП «Збруч» в рахунок відвантаженого ним товару	68 68	37 37	1200 900
10	Відображено у складі фінансового результату: чистий дохід від реалізації товару витрати на збут	70 79	79 93	1000 750

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

В магазині № 1 роздрібної торгівлі ТОВ «Фора Буд Консалтинг», встановлено торгову націнку в розмірі 10 %. На початок звітного періоду в магазині знаходився залишок товарів, продажна вартість яких 2640 грн, торгова націнка - 640 грн, ТЗВ – 100 грн. Облік ТЗВ ведеться на окремому

рахунку і визначається за методом середнього відсотка. Розрахунок розподілу торгових надбавок і ТЗВ ТОВ «Фора Буд Консалтинг» показано у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Розрахунок розподілу торгових надбавок і ТЗВ ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Показник	Продажна вартість товарів, грн	ТЗВ, грн	Торгова націнка, грн
Сальдо на початок місяця	2640	100	640
Надійшло за місяць	9240	250	2240
Реалізовано за місяць	10000	$(100 + 250) \div (2640 + 9240) \times 10000 = 295$	$(640 + 2240) \div (2640 + 9240) \times 10000 = 2424$
Сальдо на кінець місяця	1880	55	456

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Надійшло товарів за місяць 9400 грн з ПДВ. Торгова націнка на отриманий товар складає 2240 грн ($7000 \times 0,1 \times 1,2 + 1400$). Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг» показано у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	2	3	4	5
1	Оприбутковано товари від постачальника	26	68	7000
2	Відображено податковий кредит з	641	68	1400

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5
	ПДВ			
3	Нараховано торгову націнку	26	26/ТН	2240
4	Нараховано транспортній організації за перевезення товарів	26/ТЗВ	68	250
5	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	68	50
6	Відображено у складі доходу виручку від реалізації товарів за продажними цінами	30	70	10000
7	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	70	641	1667
8	Списано реалізовану торгову націнку	26/ТН	26	2424
9	Списано собівартість реалізованих товарів (10000-2424 = 7576)	90	26	7576
10	Списано частину ТЗВ, що припадає на реалізовані товари	90	26/ТЗВ	295
11	Відображено у складі фінансових результатів:	70	79	8333
	- чистий дохід від реалізації	79	90	7871
	- собівартість реалізованих товарів			

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Таким чином, підприємству роздрібної торгівлі, що обліковує ТЗВ на окремому рахунку, слід враховувати у складі відсотка націнки ще суму, яка покриє ТЗВ.

ТОВ «Фора Буд Консалтинг» - магазин № 2 роздрібної торгівлі з середнім відсотком торгової націнки 15 %. Облік товарів ведеться за продажними цінами, ТЗВ обліковується у складі продажної вартості товару.

На початок звітнього періоду в магазині знаходилось товарів на суму 7500 грн (продажна вартість), торгова націнка 2200 грн. Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг» показано у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

№ оп.	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Оприбутковано товари від постачальника	26	68	12000
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	68	2400
3	Нараховано транспортній організації за перевезення товару	26	68	1000
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	68	200
5	Нараховано торгову націнку на придбаний товар $(12000 + 1000) \times 0,15 \times 1,2 + 2400 + 200 = 4940$	26	26/ТН	4940
6	Продано товари за готівку	30	70	7800
7	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	70	641	1300
8	Списано торгову націнку $(2200 + 4940) \div (7500 + 1\ 7940) \times 7800 = 2189$	26	26/ТН	2189
9	Відображено собівартість реалізованого товару	90	26	5611
10	Списано на фінансовий результат собівартість	79	90	5598
11	Списано на фінансовий результат дохід від продажу	70	79	6500

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Також, для розширення ринку збуту готової продукції та товарів, ТОВ «Фора Буд Консалтинг», згідно укладених договорів, здійснює продаж через

роздрібну торговельну мережу з розрахунками банківськими платіжними картками. Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг» показано у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

№ оп.	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума
		Дт	Кт	
1	Продано товари з розрахунками за посередництвом БПК	31	70	540
2	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	70	641	90
3	Перераховано банку комісійної винагороди банку за посередництвом БПК	31	31	540
4	Зараховано грошові кошти на поточний рахунок (за вирахуванням суми комісійної винагороди)	31	31	530
5	Списано купівельну вартість проданих товарів	90	26	360
6	Включено до складу витрат на збут суму комісійної винагороди банку	93	31	10
7	Списано торгіву націнку, що відноситься до реалізованих товарів	26	26/ТН	10
9	Відображено у складі фінансових результатів:			
	- чистий дохід	70	79	450 360
	- собівартість реалізованих товарів	79	90	10
	- витрати на збут	79	93	

Джерело: дані ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Отже, облік розрахунків з покупцями на ТОВ «Фора Буд Консалтинг» ведеться згідно наказу про облікову політику, робочого плану рахунків, НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість».

2.3 Фінансовий аналіз ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Для аналізу фінансової звітності використовуємо бухгалтерську звітність підприємства та існуючу методику для проведення аналізу. Для оцінки фінансового стану ТОВ «Фора Буд Консалтинг» використовують інструмент фінансовий аналіз. Аналіз ліквідності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за 2019-2022 роки наведено у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13 – Аналіз ліквідності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за 2019-2022 роки

Показник	Норматив	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт покриття	>1	0,787006	0,77214966	0,728076875	0,765904149
Коефіцієнт швидкої ліквідності	>0,6	0,552003	0,500429874	0,425232872	0,412294493
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>=0,25	0,10781	0,087513603	0,077760316	0,096348701
Чистий оборотний капітал, тис грн		-747927	-847534	-1173475	-1350009

Продовження таблиці 2.13

Показник	Відхилення 2020 р. від 2019р.		Відхилення 2021 р. від 2020р.		Відхилення 2022 р. від 2021р.	
	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт покриття	-0,01485602	-1,88766	-0,044072784	-5,7078	0,0378273	5,195506
Коефіцієнт швидкої ліквідності	-0,05157344	-9,34296	-0,075197002	-15,0265	-0,012938	-3,04266

Продовження таблиці 2.13

1	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт абсолютно ї ліквідності	-0,02029653	-18,8262	-0,009753287	-11,1449	0,0185884	23,90472
Чистий оборотний капітал, тис грн	-99607	13,31774	-325941	38,45757	-176534	15,0437

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

У таблиці 2.13 представлено аналіз ліквідності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за період з 2019 по 2022 роки. Розглянуті наступні показники:

Коефіцієнт покриття: у 2020 році коефіцієнт покриття склав 0,772, що на 0,015 нижче, ніж у 2019 році. У 2021 році відбувся додатковий спад до 0,728, але в 2022 році відбулася певна покращення до 0,766.

Коефіцієнт швидкої ліквідності: значення коефіцієнта швидкої ліквідності зменшилося з 0,552 у 2019 році до 0,412 у 2022 році, що свідчить про погіршення здатності компанії до швидкого погашення поточних зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності: коефіцієнт абсолютної ліквідності також зменшився з 0,108 у 2019 році до 0,096 у 2022 році.

Чистий оборотний капітал: чистий оборотний капітал зріс з негативного значення у 2019 році до менш негативного у 2022 році, що може свідчити про збільшення обсягу оборотних активів компанії.

Аналіз відхилень від показників попередніх років показує, що хоча деякі показники погіршилися, наприклад, коефіцієнт покриття та коефіцієнт швидкої ліквідності, але інші показники, такі як коефіцієнт абсолютної ліквідності та чистий оборотний капітал, показують певне покращення у 2022 році.

Аналіз платоспроможності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за 2019-2022 роки наведено у таблиці 2.14.

Таблиця 2.14 – Аналіз платоспроможності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за 2019-2022 роки

Показник	Норматив	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт фінансової автономії	$\geq 0,5$	0,025479	0,014171145	0,014595065	0,012903408
Коефіцієнт фінансування	< 1	38,24858	69,56592767	67,51630923	76,49890519
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	$\geq 0,1$	-0,212994	-0,22785034	0,271923125	0,234095851
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$> 0,2$	-6,969	12,17738761	13,18985478	-13,3755635

Продовження таблиці 2.14

Показник	Відхилення 2020р. від 2019р		Відхилення 2021р. від 2020р.		Відхилення 2022р. від 2021р.	
	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт фінансової автономії	-0,01130748	-44,3803	0,00042392	2,991431	-0,001692	-11,5906
Коефіцієнт фінансування	31,31734863	81,87846	2,049618437	-2,9463	8,982596	13,30433
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	-0,01485602	6,974843	0,044072784	19,34287	0,0378273	-13,911
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-5,20838777	74,73652	1,012467173	8,314322	-0,185709	1,407966

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

У таблиці 2.14 подано аналіз платоспроможності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за період з 2019 по 2022 роки. Розглянуті наступні показники:

Коефіцієнт фінансової автономії: значення коефіцієнта фінансової автономії у 2019 році склало лише 0,025, а в наступні роки трохи зросло, але залишалось дуже низьким, не досягаючи навіть 0,05 у 2022 році. Це свідчить про високу залежність компанії від зовнішнього фінансування.

Коефіцієнт фінансування: коефіцієнт фінансування виявився значно вищим за одиницю протягом усього розглянутого періоду, що може свідчити про велику залежність компанії від позикових коштів.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами: значення цього показника було від'ємним у всіх роках, що вказує на недостатність власних оборотних коштів для забезпечення поточних зобов'язань.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу: цей показник також був від'ємним протягом усього розглянутого періоду, що свідчить про складність компанії в управлінні власними фінансовими ресурсами.

Аналіз відхилень показників від попередніх років показує, що було певне покращення в 2022 році, зокрема у коефіцієнті фінансової автономії і коефіцієнті забезпеченості власними оборотними засобами, але багато показників все ще залишаються на недостатньому рівні.

Аналіз ділової активності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за 2019-2022 роки наведено у таблиці 2.15.

Таблиця 2.15 – Аналіз ділової активності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за 2019-2022 роки

Показник	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
1	2	3	4	5
Коефіцієнт оборотності активів	6,767524	3,589805026	3,437801698	2,815609018
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	8,997528	5,251357182	5,666092373	4,922175238
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	18,73032	10,7527042	10,93703426	10,57161541

Продовження таблиці 2.15

1	2	3	4	5
Строк погашення кредиторської заборгованості, дн	40,01099	68,5537067	63,53585086	73,13839564
Строк погашення дебіторської заборгованості, дн	19,22017	33,4799501	32,91568733	34,0534522
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	34,54451	17,8394083	16,32710167	11,71110713
Фондовіддача	12,77468	6,307404857	5,170205958	4,186517173
Коефіцієнт віддачі власного капіталу	265,6157	185,1209297	238,6382286	206,3575164

Продовження таблиці 2.15

Показник	Відхилення 2020р. від 2019р.		Відхилення 2021р. від 2020р.		Відхилення 2022р. від 2021р.	
	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	6	7	8	9	10	11
Коефіцієнт оборотності активів	-3,1777194	-46,9554	-0,152003328	-4,23431	-0,622193	-18,0986
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	-3,74617111	-41,6356	0,414735192	7,897676	-0,743917	-13,1293
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	-7,97761942	-42,592	0,184330061	1,714267	-0,365419	-3,34111
Строк погашення кредиторської заборгованості, дн	28,54271829	71,3372	-5,017855835	-7,3196	9,6025448	15,11358
Строк погашення дебіторської заборгованості, дн	14,25978032	74,19175	-0,56426277	-1,68538	1,1377649	3,456604

Продовження таблиці 2.15

1	6	7	8	9	10	11
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	-16,7051065	-48,3582	-1,512306623	-8,47734	-4,615995	-28,272
Фондовіддача	-6,46727756	-50,6257	-1,137198899	-18,0296	-0,983689	-19,0261
Коефіцієнт віддачі власного капіталу	-80,4947875	-30,305	53,51729895	28,90937	-32,28071	-13,527

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

У таблиці 2.15 представлений аналіз ділової активності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за період з 2019 по 2022 роки.

Коефіцієнт оборотності активів: за період з 2019 по 2022 рік коефіцієнт оборотності активів зменшився на 18,1%. Це може свідчити про меншу ефективність використання активів компанією.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості: коефіцієнт зменшився на 13,1% в 2021 році порівняно з 2020 роком, що може вказувати на покращення ефективності управління кредиторською заборгованістю.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості: коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зменшився на 3,3% в 2022 році порівняно з 2021 роком, що може свідчити про затягнення обороту коштів у зв'язку зі зменшенням швидкості погашення дебіторської заборгованості.

Строк погашення кредиторської та дебіторської заборгованості: строк погашення кредиторської заборгованості збільшився на 15,1% в 2022 році порівняно з 2021 роком, що може свідчити про збільшення тривалості зобов'язань перед кредиторами. Строк погашення дебіторської заборгованості також зросла на 3,5%.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів: коефіцієнт оборотності матеріальних запасів зменшився на 28,3% в 2022 році порівняно з 2021

роком, що може вказувати на меншу швидкість обертання матеріальних запасів.

Фондовіддача і коефіцієнт віддачі власного капіталу: фондівіддача та коефіцієнт віддачі власного капіталу зменшилися на 19,0% і 13,5% відповідно в 2022 році порівняно з 2021 роком. Це може вказувати на погіршення фінансової ефективності компанії та меншу віддачу від власного капіталу.

Аналіз рентабельності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за 2019-2022 роки наведено у таблиці 2.16.

Таблиця 2.16 – Аналіз рентабельності ТОВ «ФОРА БУД КОНСАЛТИНГ» за 2019-2022 роки

Показник	Норматив	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт рентабельності активів		0,021917	0,008554342	0,003222291	0,002304674
Рентабельність власного капіталу		0,860196	0,441134744	0,223678319	0,168910842
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	> 20%	0,003238	0,002382954	0,000937311	0,000818535
Коефіцієнт рентабельності реалізації	> 30%	-0,00659	-0,01243	0,01087	0,02882

Продовження таблиці 2.16

Показник	Відхилення 2021р. від 2020р.		Відхилення 2021р. від 2020р.		Відхилення 2022р. від 2021р.	
	у сумі, грн	у відсотка х, %	у сумі, грн	у відсотка х, %	у сумі, грн	у відсотках, %
1	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт рентабельності активів	-0,03047097	-139,031	0,011776632	-137,668	0,000918	-28,4771
Рентабельність власного капіталу	-1,30133116	-151,283	0,664813063	-150,705	0,054767	-24,4849

Продовження таблиці 2.16

1	7	8	9	10	11	12
Коефіцієнт рентабельності і власного капіталу	- 0,00562145	-173,582	0,003320266	-139,334	- 0,000119	-12,672
Коефіцієнт рентабельності і реалізації	- 0,00584635	88,75502	0,023301066	-187,407	0,017949 9	165,1676

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності

У таблиці 2.16 представлений аналіз рентабельності ТОВ «Фора Буд Консалтинг» за період з 2019 по 2022 роки.

Коефіцієнт рентабельності активів: коефіцієнт рентабельності активів в 2020 році становив -0,855%, а в 2021 та 2022 роках він зріс до 0,322% та 0,230% відповідно. За вказаний період коефіцієнт показав негативний результат у 2020 році, але позитивний у наступні два роки.

Рентабельність власного капіталу: рентабельність власного капіталу також відображала негативні показники у 2020 році зі значенням -44,1%. Проте, у 2021 та 2022 роках вона зросла до 22,4% та 16,9% відповідно, що свідчить про певне покращення фінансового стану компанії протягом останніх двох років.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу: коефіцієнт рентабельності власного капіталу також демонструє позитивний тренд, зростаючи з 0,238% у 2020 році до 0,818% у 2022 році.

Коефіцієнт рентабельності реалізації: коефіцієнт рентабельності реалізації виявив позитивну динаміку, зростаючи від -1,243% у 2020 році до 2,882% у 2022 році.

Варто відзначити, що попри певні поліпшення в рентабельності, показники залишаються на досить низькому рівні, що може вимагати додаткових заходів для поліпшення фінансового стану компанії.

Отже, документування розрахунків з покупцями здійснюються за допомогою первинних документів: видаткова накладна, податкова накладна, рахунок-фактура, акт приймання-здачі виконаних робіт. Облік ведеться на рахунку 37, але якщо перша подія попередня оплата, тоді на рахунку 68, а наступним заліком заборгованості.

Коефіцієнт покриття: у 2020 році коефіцієнт покриття склав 0,772, що на 0,015 нижче, ніж у 2019 році. У 2021 році відбувся додатковий спад до 0,728, але в 2022 році відбулася певна покращення до 0,766.

Коефіцієнт фінансової автономії: значення коефіцієнта фінансової автономії у 2019 році склало лише 0,025, а в наступні роки трохи зросло, але залишалося дуже низьким, не досягаючи навіть 0,05 у 2022 році. Це свідчить про високу залежність компанії від зовнішнього фінансування.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу: цей показник також був від'ємним протягом усього розглянутого періоду, що свідчить про складність компанії в управлінні власними фінансовими ресурсами.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості: коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зменшився на 3,3% в 2022 році порівняно з 2021 роком, що може свідчити про затягнення обороту коштів у зв'язку зі зменшенням швидкості погашення дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності активів: за період з 2019 по 2022 рік коефіцієнт оборотності активів зменшився на 18,1%. Це може свідчити про меншу ефективність використання активів компанією.

Коефіцієнт рентабельності активів: коефіцієнт рентабельності активів в 2020 році становив -0,855%, а в 2021 та 2022 роках він зріс до 0,322% та 0,230% відповідно. За вказаний період коефіцієнт показав негативний результат у 2020 році, але позитивний у наступні два роки.

З ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТОВ «ФОРА БУД КОНСАЛТИНГ»

3.1 Контроль розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Метою контролю розрахунків з покупцями та замовниками є перевірка правильності оформлення документів, своєчасності відвантаження готової продукції покупцям та замовникам, надходження від них оплати, відображення в обліку та звітності.

Завданнями проведення контролю розрахунків з покупцями та замовниками є перевірка: кон'юнктури ринків для вирівнювання дистриб'юторського попиту за напрямками для збільшення ринків збуту; наявності та правильності оформлення договорів з покупцями та замовниками; своєчасності відвантаження готової продукції покупцям відповідно до отриманих від них авансів, своєчасності надходження оплати покупців за раніше відвантажену готову продукцію. Анкету перевірки розрахунків з покупцями та замовниками наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Анкета перевірки розрахунків з покупцями та замовниками ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Чи є у наявності договори з покупцями та замовниками?		+		
2	Чи вірно оформлені договори з покупцями та замовниками?		+		
3	Чи проводяться звірки з покупцями та замовниками?			+	
4	Чи є сумнівна заборгованість покупців та замовників?		+		
5	Чи є безнадійна заборгованість покупців та замовників?		+		
6	Чи формується резерв сумнівних боргів?			+	
7	Чи надходили претензії від покупців?		+		

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6
8	Чи є прострочена дебіторська заборгованість покупців?		+		
9	Чи були позови до суду про стягнення дебіторської заборгованості?		+		
10	Чи проводилось списання простроченої дебіторської заборгованості?		+		

Джерело: проведена перевірка на підставі методики [50]

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, перевіряючий приступає до розробки загального плану контролю розрахунків з покупцями та замовниками (табл. 3.2). План контролю є документом організаційно-методологічного характеру та складається з переліку робіт і строків їх виконання із зазначенням джерел інформації. Контроль розрахунків з покупцями та замовниками нами рекомендується проводити в кілька етапів.

Таблиця 3.2 – Загальний план проведення контролю розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Етап перевірки	Процедури перевірки	Методи перевірки	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, планування проведення контролю розрахунків з покупцями		02-05.01.2023	Гриньова К.Ю.
Основний	Перевірка кон'юнктури ринків для вирівнювання дистриб'юторського попиту за напрямками для збільшення ринків збуту	вибіркова	06-12.01.2023	Гриньова К.Ю.
	Перевірка наявності та правильності оформлення договорів з покупцями	вибіркова	13-18.01.2023	Гриньова К.Ю.
	Перевірка своєчасності відвантаження товарів покупцям відповідно до отриманих від них авансів	вибіркова	19-24.01.2023	Гриньова К.Ю.
	Перевірка своєчасності надходження оплати покупців за раніше відвантажені товари	вибіркова	25-28.01.2023	Гриньова К.Ю.
Завершальний	Складання звіту за результатами перевірки.		29-31.01.2023	Гриньова К.Ю.

Джерело: проведена перевірка на підставі методики [50]

Таблиця 3.3 – Програма контролю розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

№	Мета контролю	Перелік процедур	Докази перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець
1	Провести аналіз кон'юнктури ринків для вирівнювання дистриб'юторського попиту за напрямками для збільшення ринків збуту	Перевірка кон'юнктури ринків для вирівнювання дистриб'юторського попиту за напрямками для збільшення ринків збуту	Номенклатура товарів, дані обліку з обсягу реалізації покупцям готової продукції	РПОК-1	06-12.01. 2023	Гриньова К.Ю.
2	Впевнитись у наявності та правильності оформлення договорів з покупцями	Перевірка наявності та правильності оформлення договорів з покупцями	Договори з покупцями	РПОК-2	13-18.01. 2023	Гриньов а К.Ю.
3	Впевнитись у своєчасності відвантаження товарів покупцям відповідно до отриманих від них авансів	Перевірка своєчасності відвантаження товарів покупцям відповідно до отриманих від них авансів	Накладні, виписки банку, акти	РПОК-3	19-24.01. 2023	Гриньов а К.Ю.
4	Впевнитись у своєчасності надходження оплати покупців за раніше відвантажені товари	Перевірка своєчасності надходження оплати покупців за раніше відвантажені товари	Виписки банку, накладні, акти	РПОК-4	25-28.01. 2023	Гриньов а К.Ю.

Джерело: проведена перевірка на підставі методики [50]

Програму контролю розрахунків з покупцями наведено в таблиці 3.3. У програмі контролю розрахунків з покупцями відображено основні процедури для вирішення основних завдань перевірки.

Для вирішення поставлених завдань контролю розрахунків з покупцями пропонуємо робочі документи контролера (таблиці 3.4-3.7), які стануть обґрунтованими доказами якісного проведення контролю розрахунків з покупцями.

Таблиця 3.4 – Робочий документ контролера РПОК-1 – перевірка обсягів реалізації готової продукції покупцям і замовникам за видами економічної діяльності ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Вид діяльності	Обсяг реалізації за даними підприємства	Обсяг реалізації За даними контролю	Відхилення
Діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами	5 000 000	5 005 000	+ 5 000
Допоміжна діяльність у рослинництві	1 000 000	1 002 000	+ 2 000
Післяурожайна діяльність	500 000	501 000	+ 1 000
Разом	6 500 000	6 508 000	+ 8 000

Джерело: проведена перевірка на підставі методики [50]

Висновок контролю: перевіркою встановлення невідповідність даних обліку даним контролю на 8 000 грн, а саме: діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами на 5 000 грн, допоміжна діяльність у рослинництві на 2 000 грн, післяурожайна діяльність на 1 000 грн.

Таблиця 3.5 – Робочий документ контролера РПОК-2 – перевірка наявності та правильності оформлення договорів з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Договір						примітки
№	Дата	Сума, грн	ПДВ, грн	підписи	печатки	
52	25.01.2022	20 000	4 000	-	-	

Джерело: проведена перевірка на підставі методики [50]

Висновок контролю: при перевірці документів виявлено, що за договором № 52 від 25.01.2022 р. на суму 20 000 грн, ПДВ 4 000 грн відсутні підписи та печатки.

Таблиця 3.6 – Робочий документ контролера РПОК-3 – перевірка своєчасності відвантаження товарів покупцям відповідно до отриманих від них авансів ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Назва покупця	Вид продукції	Аванс від покупців		Відвантаження покупцям товарів		Сума до сплати або до повернення		Відхилення
		Дата	Сума	Дата	Сума	Дата	Сума	
ТОВ «Лук»	Соняшник	01.02.2022	50 000	05.02.2022	48 000	-	-	+ 2 000
ПП «Біг»	Кукурудза	01.03.2022	40 000	05.03.2022	41 000	-	-	-1 000
								1 000

Джерело: проведена перевірка на підставі методики [50]

Висновок контролю: перевіркою встановлено невідповідність отриманої передоплати та відвантажених товарів соняшника та кукурудзи на 1 000 грн, а саме: у ПП «Біг» перед нами є заборгованість 1 000 грн, а ТОВ «Лук» ми заборгували 2 000 грн відвантаження товарів. На підприємстві не проводяться звірки з покупцями, тому є невідповідності у розрахунках.

Таблиця 3.7 – Робочий документ контролера РПОК-4 – перевірка своєчасності надходження оплати покупців за раніше відвантажену товарів ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Назва покупця	Вид продукції	Відвантаження покупцям готової продукції		Оплата від покупців		Сума до сплати або до повернення		Відхилення
		Дата	Сума	Дата	Сума	Дата	Сума	
ПП «Міо»	Соняшник	01.04.2022	70 000	10.04.2022	72 000			+2 000
ТОВ «Нео»	Кукурудза	01.05.2022	80 000	08.05.2022	77 000			-3 000
								-1 000

Джерело: проведена перевірка на підставі методики [50]

Висновок контролю: перевіркою встановлено невідповідність відвантажених товарів та отриманої оплати соняшника та кукурудзи у розмірі 1 000 грн, а саме: у ПП «Міо» у нас є заборгованість 2 000 грн, а ТОВ «Нео» у нас є заборгованість перед ними 3 000 грн відвантаження товарів. На підприємстві не проводяться звірки з покупцями, тому є невідповідності у розрахунках.

Звіт за результатами перевірки розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг» наведено нижче.

Звіт за результатами перевірки розрахунків з покупцями

ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

м. Запоріжжя

31 січня 2023 року

Контролером Гриньовою Каріною проведена перевірка розрахунків з покупцями та замовниками: за 2022 рік на ТОВ «Фора Буд Консалтинг».

Директор:

Підставою для проведення аудиту є наказ «23» грудня 2022 року.

Особа відповідальна за фінансовий стан:

Директор Гончаров Володимир Сергійович

Особа відповідальна за стан бухгалтерського обліку:

Гол. бухгалтер Гончаров Володимир Сергійович

Аудит проводився за участю матеріально-відповідальної особи:

Василенко Олени Вікторівни

Початок аудиту: 01 січня 2023 року.

Аудит закінчений: 31 січня 2023 року.

Документами наданими для перевірки є договори, накладні, товарно-транспортні накладні, податкові накладні, рахунки та інші.

Питання, винесені на перевірку:

1.Перевірка кон'юнктури ринків для вирівнювання дистриб'юторського попиту за напрямками для збільшення ринків збуту.

2.Перевірка наявності та правильності оформлення договорів з покупцями.

3.Перевірка своєчасності відвантаження товарів покупцям відповідно до отриманих від них авансів.

4.Перевірка своєчасності надходження оплати покупців за раніше відвантажені товари.

Порушення, виявлені під час контролю:

1. Перевіркою встановлення невідповідність даних обліку даним контролю на 8 000 грн, а саме: діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами на 5 000 грн, допоміжна діяльність у рослинництві на 2 000 грн, післяурожайна діяльність на 1 000 грн.

2. При перевірки документів виявлено, що за договором № 52 від 25.01.2022 р. на суму 20 000 грн, ПДВ 4 000 грн відсутні підписи та печатки.

3. Перевіркою встановлено невідповідність отриманої передоплати та відвантажених товарів соняшника та кукурудзи на 1 000 грн, а саме: у ПП «Біг» перед нами є заборгованість 1 000 грн, а ТОВ «Лук» ми заборгували 2 000 грн відвантаження товарів. На підприємстві не проводяться звірки з покупцями, тому є невідповідності у розрахунках.

4. Перевіркою встановлено невідповідність відвантажених товарів та отриманої оплати соняшника та кукурудзи у розмірі 1 000 грн, а саме: у ПП «Міо» у нас є заборгованість 2 000 грн, а ТОВ «Нео» у нас є заборгованість перед ними 3 000 грн відвантаження товарів. На підприємстві не проводяться звірки з покупцями, тому є невідповідності у розрахунках.

Висновки за результатами перевірки:

Арифметичні перевірки із-за не проведення звірки з покупцями та не оформлення актів звірки.

Отже, проведена перевірка розрахунків з покупцями виявила невідповідність даних підприємства даним дебіторів. Пропонуємо у подальшому проводити регулярну звірку сум дебіторської заборгованості.

3.2 Шляхи щодо удосконалення обліку та оподаткування розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Невизначеність в наказі про облікову політику розрахунків з покупцями одразу негативно економічно впливає на фінансовий стан малого підприємства.

На малих підприємствах багато документів розробляється власноруч, оскільки відсутні затверджені форми для них. З метою удосконалення документування обліку та оподаткування розрахунків з покупцями запропоновані наступні форми документів: акт звірки розрахунків з покупцями, акт взаєморозрахунків з покупцями, відомості оподаткування розрахунків з покупцями (таблиці 3.8-3.10).

Таблиця 3.8 – Запропонована форма акту звірки розрахунків з покупцями

№	Документ			Термін погашення	За даними підприємства заборгованість		За даними звірки заборгованість		Відхилення від даних підприємств	Порушення строку оплати
	№	Дата	Сума		Дебіторська	Кредиторська	Дебіторська	Кредиторська		

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.9 – Запропонована форма акту взаєморозрахунків з покупцями

№	Документ			Термін проведення взаєморозрахунків	Відвантажена продукція		Отримано за взаємозаліком		Відхилення від даних підприємств		Порушення строку розрахунків
	№	Дата	Сума		Вид продукції	Сума	Вид продукції	Сума	Доплата	Повернення	

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.10 – Запропонована форма відомості оподаткування розрахунків з покупцями

№	Документ			Покупець	Зазначити, чи платник ПДВ	Відвантажена продукція (податкова накладна)		Відвантажена продукція електронний реєстр		Декларація з ПДВ	
	№	Дата	Сума			Сума без ПДВ	ПЗ	Сума без ПДВ	ПЗ	Сума без ПДВ	ПЗ

Джерело: запропоновано автором

Для удосконалення організації обліку запропонований фрагмент робочого плану рахунків розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг», що наведено у таблиці 3.11.

Таблиця 3.11 – Запропонований фрагмент робочого плану рахунків розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Рахунок в спрощеному плані рахунків		Запропонований робочий план рахунків	
37	Розрахунки з покупцями	371	Розрахунки з покупцями, діяльність яких спеціалізується в торгівлі іншими товарами
		372	Розрахунки з покупцями, які займаються допоміжною діяльністю у рослинництві
		373	Розрахунки з покупцями, які займаються післяурожайною діяльністю

Джерело: запропоновано автором

Для удосконалення обліку розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг» запропонована загальна відомість, що наведено у таблиці 3.12.

Таблиця 3.12 – Запропонована загальна відомість обліку розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

Дата	Назва покупця	Вид товару	Розрахунки з покупцями, діяльність яких спеціалізується в торгівлі іншими товарами	Розрахунки з покупцями, які займаються допоміжною діяльністю у рослинництві	Розрахунки з покупцями, які займаються післяурожайною діяльністю	Разом

Джерело: запропоновано автором

Для удосконалення документування обліку та оподаткування розрахунків з покупцями на малих підприємствах запропоновані наступні форми: акт звірки розрахунків з покупцями, акт взаєморозрахунків з покупцями, відомість оподаткування розрахунків з покупцями. Це полегшить заповнення документів, скоротить час на їх складання та внесення в інформаційну систему автоматизації обліку.

3.3 Шляхи щодо удосконалення контролю розрахунків з покупцями ТОВ «Фора Буд Консалтинг»

У процесі здійснення діяльності мале підприємство реалізує товари, надає послуги. При цьому виникають розрахунки з покупцями, оскільки час відвантаження та отримання оплати не співпадає.

Метою контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві є перевірка оформлення первинних документів, правильності визначення заборгованості покупців та своєчасності отримання оплати від них, а також періодична звірка залишків заборгованості.

Завданнями контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві є перевірка: первинних документів, правильності визначення заборгованості покупців та своєчасності отримання оплати від них, а також періодична звірка з ними щодо підтвердження достовірності залишків дебіторської заборгованості.

Анкету перевірки розрахунків з покупцями на малому підприємстві наведено в таблиці 3.13.

Таблиця 3.13 – Анкета перевірки розрахунків з покупцями на малому підприємстві

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Чи вчасно складаються первинні документи?				

Продовження таблиці 3.13

1	2	3	4	5	6
2	Чи регулярно проводяться звірки з покупцями?				
3	Чи є прострочена дебіторська заборгованість?				
4	Чи проводиться порівняння збільшення (нарахування) зі зменшенням (сплатою) дебіторської заборгованості?				
5	Чи використовується при розрахунках бартер?				

Джерело: запропоновано автором

Далі перевіряючий приступає до розробки загального плану контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві (табл. 3.14). Загальний план контролю є документом організаційно-методологічного характеру та складається з переліку робіт і строків їх виконання із зазначенням джерел інформації.

Таблиця 3.14 – Запропонований загальний план контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві

Етап перевірки	Процедури перевірки	Докази перевірки	Період проведення	Виконавці
1	2	3	4	5
Підготовчий	Планування проведення контролю розрахунків з покупцями			
Основний	Перевірка первинних документів при розрахунках з покупцями	Накладні, податкові накладні, договори, товарно-транспортні накладні		
	Перевірка правильності визначення заборгованості покупців	Накладні, податкові накладні, договори, товарно-транспортні накладні		
	Перевірка своєчасності отримання оплати від покупців	Виписка банку		

Продовження таблиці 3.14

1	2	3	4	5
	Звірка з покупцями щодо підтвердження достовірності залишків дебіторської заборгованості	Акт звірки		
Заключенн й	Складання звіту за результатами перевірки.			

Джерело: запропоновано автором

Запропонована програма контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві наведено в таблиці 3.15. У програмі контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві відображено основні процедури для вирішення основних завдань перевірки.

Для вирішення поставлених завдань контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві пропонуємо робочі документи (таблиці 3.16-3.19), які стануть обґрунтованими доказами їх якісного проведення контролю.

Таблиця 3.16 – Робочий документ РП-1 – перевірка первинних документів при розрахунках з покупцями

Товарно-транспортна накладна						примітки
№	Дата	Сума, грн	ПДВ, грн	підпис	печатка	

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.17 – Робочий документ РП-2 – перевірка правильності визначення заборгованості покупців

Період	Покупець	За даними підприємства		За даними контролю		Відхилення	
		кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.15 – Запропонована програма контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві

№	Мета контролю	Перелік процедур	Методи перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у правильності заповнення первинних документів при розрахунках з покупцями	Перевірка первинних документів при розрахунках з покупцями	Документальна формальна, вибіркова	РП-1			
2	Впевнитись у правильності визначення заборгованості покупців	Перевірка правильності визначення заборгованості покупців	Документальна арифметична, вибіркова	РП-2			
3	Впевнитись у своєчасності отримання оплати від покупців	Перевірка своєчасності отримання оплати від покупців	Документальна по суті, вибіркова	РП-3			
4	Впевнитись у достовірності визначення залишків дебіторської заборгованості покупцями	Звірка з покупцями щодо підтвердження достовірності залишків дебіторської заборгованості	Документальна арифметична, суцільна	РП-4			

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.18 – Робочий документ РП-3 – перевірка своєчасності отримання оплати від покупців

Період	Покупець	Нараховано		Сплачено		Відхилення	
		дата	сума	дата	сума	дата	сума

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.19 – Робочий документ РП-4 – звірка з покупцями щодо підтвердження достовірності залишків дебіторської заборгованості

Дата	Назва покупця	За даними підприємства		За даними покупця		Відхилення	
		дата	сума	дата	сума	дата	сума

Джерело: запропоновано автором

Запропонована методика контролю розрахунків з покупцями на малих підприємствах, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план контролю, програму контролю, робочі документи. Запропонована методика контролю надасть змогу охопити перевірку первинних документів, правильність визначення заборгованості покупців та своєчасності отримання оплати від них, а також періодичну звірку з ними щодо підтвердження достовірності залишків дебіторської заборгованості. Це допоможе проводити перевірку з використанням інформаційних систем, дозволить вчасно виявити порушення, запобігти помилкам та фінансовим санкціям.

Отже, проведена перевірка розрахунків з покупцями виявила невідповідність даних підприємства даним дебіторів. Пропонуємо у подальшому проводити регулярну звірку сум дебіторської заборгованості.

Для удосконалення документування обліку та оподаткування розрахунків з покупцями на малих підприємствах запропоновані наступні форми: акт звірки розрахунків з покупцями, акт взаєморозрахунків з покупцями, відомість оподаткування розрахунків з покупцями. Це

полегшить заповнення документів, скоротить час на їх складання та внесення в інформаційну систему автоматизації обліку.

Запропонована методика контролю розрахунків з покупцями на малих підприємствах, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план контролю, програму контролю, робочі документи. Запропонована методика контролю надасть змогу охопити перевірку первинних документів, правильність визначення заборгованості покупців та своєчасності отримання оплати від них, а також періодичну звірку з ними щодо підтвердження достовірності залишків дебіторської заборгованості. Це допоможе проводити перевірку з використанням інформаційних систем, дозволить вчасно виявити порушення, запобігти помилкам та фінансовим санкціям.

ВИСНОВКИ

1. Методологічні основи обліку розрахунків з покупцями та замовниками регулюються НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Облік розрахунків з покупцями ведеться за допомогою первинних документів, а саме: договорів, накладних, платіжних доручень та ін. Малі підприємства можуть використовувати облікові реєстри для відображення розрахунків з покупцями при журнальній формі журнал 3, відомість 3.1, а при спрощеній формі Відомість 3м, розділ 1 «Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами, за податками й платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів (37, 55, 64, 68, 69)». При загальній системі обліку розрахунки з покупцями відображаються в балансі (звіті про фінансовий стан) у рядку 1125, і при спрощеній фінансовій звітності теж у рядку 1125.

Також малі підприємства можуть обирати між загальною та спрощеною системою оподаткування, тобто сплачувати податок на прибуток або єдиний податок. Малі підприємства на єдиному податку також можуть обирати бути їм платниками або неплатниками ПДВ, але від цього залежить і ставки єдиного податку 3% сплачується платниками ПДВ, а 5% обирають неплатники ПДВ.

Завдання контролю розрахунків з покупцями складається з: установлення реальності дебіторської заборгованості та простроченої заборгованості; перевірка правильності списання заборгованості, строк позовної давності якої минув; перевірка достовірності відображення в обліку дебіторської заборгованості залежно від прийнятого методу визначення реалізації; перевірка правильності та обґрунтованості списання заборгованості; дослідження правильності оформлення і відображення в обліку заборгованості за виданими авансами, пред'явленими претензіями.

2. Документування розрахунків з покупцями здійснюються за допомогою первинних документів: видаткова накладна, податкова накладна, рахунок-фактура, акт приймання-здачі виконаних робіт. Облік ведеться на

рахунку 37, але якщо перша подія попередня оплата, тоді на рахунку 68, а наступним заліком заборгованості.

3. Коефіцієнт покриття: у 2020 році коефіцієнт покриття склав 0,772, що на 0,015 нижче, ніж у 2019 році. У 2021 році відбувся додатковий спад до 0,728, але в 2022 році відбулася певна покращення до 0,766.

Коефіцієнт фінансової автономії: значення коефіцієнта фінансової автономії у 2019 році склало лише 0,025, а в наступні роки трохи зросло, але залишалося дуже низьким, не досягаючи навіть 0,05 у 2022 році. Це свідчить про високу залежність компанії від зовнішнього фінансування.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу: цей показник також був від'ємним протягом усього розглянутого періоду, що свідчить про складність компанії в управлінні власними фінансовими ресурсами.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості: коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зменшився на 3,3% в 2022 році порівняно з 2021 роком, що може свідчити про затягнення обороту коштів у зв'язку зі зменшенням швидкості погашення дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності активів: за період з 2019 по 2022 рік коефіцієнт оборотності активів зменшився на 18,1%. Це може свідчити про меншу ефективність використання активів компанією.

Коефіцієнт рентабельності активів: коефіцієнт рентабельності активів в 2020 році становив -0,855%, а в 2021 та 2022 роках він зріс до 0,322% та 0,230% відповідно. За вказаний період коефіцієнт показав негативний результат у 2020 році, але позитивний у наступні два роки.

4. Проведена перевірка розрахунків з покупцями виявила невідповідність даних підприємства даним дебіторів. Пропонуємо у подальшому проводити регулярну звірку сум дебіторської заборгованості.

5. Для удосконалення документування обліку та оподаткування розрахунків з покупцями на малих підприємствах запропоновані наступні форми: акт звірки розрахунків з покупцями, акт взаєморозрахунків з покупцями, відомість оподаткування розрахунків з покупцями. Це

полегшить заповнення документів, скоротить час на їх складання та внесення в інформаційну систему автоматизації обліку.

Запропонована методика контролю розрахунків з покупцями на малих підприємствах, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план контролю, програму контролю, робочі документи. Запропонована методика контролю надасть змогу охопити перевірку первинних документів, правильність визначення заборгованості покупців та своєчасності отримання оплати від них, а також періодичну звірку з ними щодо підтвердження достовірності залишків дебіторської заборгованості. Це допоможе проводити перевірку з використанням інформаційних систем, дозволить вчасно виявити порушення, запобігти помилкам та фінансовим санкціям.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 19.12.2023).
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 19.12.2023).
3. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами : наказ Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. № 422. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MF03202> (дата звернення 19.12.2023).
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. № 237. URL: <https://zakon.help/documents/z0725-99> (дата звернення 19.12.2023).
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 19.12.2023).
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення 19.12.2023).
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 24.12.2023).

8. Анеліна Ю. Ю. Проблеми покращення якості аудиту фінансової звітності та напрями його вдосконалення в умовах міжнародних стандартів. *Управління розвитком*. 2011. № 2. С. 11–13.

9. Атамас П. Й. Управлінський облік : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 440 с.

10. Береза С. Л. Проблема визначення дебіторської заборгованості в обліку. *Вісник ЖДТУ. Сер. : Економічні науки*. 2003. № 4. С. 32–37.

11. Бескоста Г. М. Розробка концептуальних основ забезпечення контролю якості аудиту дебіторської заборгованості. *Ефективна економіка*. 2013. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2305> (дата звернення: 24.12.2023).

12. Білик І. І. Удосконалення класифікації дебіторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності підприємств. *Економічний простір*. 2016. № 19. С. 124–125.

13. Бондар Г. О. Сучасні завдання обліку і аудиту дебіторської заборгованості. URL: <http://www.vtei.com.ua/doc/2023/konf2203/3/2> (дата звернення: 24.12.2023).

14. Бондаренко Д. О. Особливості обліку кредиторської заборгованості в умовах переходу на міжнародні стандарти. URL: <http://zsas.zhitomir.org/ru/forum> (дата звернення: 24.12.2023).

15. Боярова О. А, Кузик Н. П. Резерв сумнівних боргів як обачний інструмент впливу на діяльність підприємства. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/rezerv-diyalnist-pidpriemstva.html> (дата звернення 23.12.2023).

16. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. Житомир : ПП «Рута», 2006. С. 360-370.

17. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік : роздуми вченого. Житомир : ПП «Рута», 2001. 100 с.

18. Бутинець Ф. Ф., Давидюк Т. В., Малюга Н. М., Чижевська Л. В. Бухгалтерський управлінський облік : підручник. Житомир : ПП «Рута»,

2002. 480 с.

19. Ващенко Ю. В. Банківське право : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 344 с.

20. Вєдашенко Н. М. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості. *Економічні проблеми розвитку будівництва в Україні* : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 1-2 червня 2001 р., Тернопіль, 2001. С. 175-178.

21. Волянюк І. А. Облікові та податкові аспекти аудиту безнадійної дебіторської та кредиторської заборгованості. *Аудитор України*. 2013. № 8. С. 27–35.

22. Гарасим П. М., Журавель Г. П., Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : первинні документи та порядок їх заповнення. Первинний та аналітичний облік на підприємстві : монографія. Тернопіль : Астон, 2008. 464 с.

23. Гарасим П. М., Журавель Г. П., Хомин П. Я. Курс фінансового обліку : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 566 с.

24. Гончарук Я. А., Рудницький В. С. Аудит : навч. посіб. Львів : Світ, 2002. 296 с.

25. Голов С. Ф., Костюченко В. М., Кравченко І. Ю., Ямборко Г. А. Фінансовий облік : підручник. Київ : Лібра, 2005. 976 с.

26. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами : приклади та коментарі. Практичний посібник. Київ : Лібра, 2001. 840 с.

27. Голов С. Ретроспективний погляд на реформування бухгалтерського обліку в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2006. № 1. С. 16-25.

28. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Карпенко М. Ю. Аудит : організація і методика : навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2007. 486 с.

29. Гриньова К. Ю., Мєліхова Т. О., Птіцина Л. А. Порівняння загальної та спрощеної системи обліку розрахунків з покупцями на малих

підприємствах. *Бізнес-моделі для сталого розвитку: виклики та цифрова трансформація* : Збірник тез, 15–16 лютого 2024 року: Харків (подано до друку).

30. Гриньова К. Ю., Меліхова Т. О., Птіцина Л. А. Удосконалення документування обліку, оподаткування та контролю розрахунків з покупцями на малому підприємстві з переходом на сучасні інформаційні системи та технології : *Журнал «Acta Academiae Beregsasiensis. Economics»*. 2024 (подано до друку).

31. Гуцаленко Л. В., Мельник А. О. Облік дебіторської заборгованості: концептуальні основи П(С)БО та МСФЗ. *Ефективна економіка*. 2020. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8173> (дата звернення: 18.12.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.9.2.

32. Гуцаленко Л. В., Слободянюк І. С. Контроль дебіторської заборгованості в управлінні підприємством. *Збірник наукових праць ВНАУ*. 2012. № 1. URL: <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/675.pdf> (дата звернення 25.12.2023).

33. Даценко Л. Д., Редько О. Ю. Організація обліку розрахунків з покупцями та замовниками. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/3207/1/%D0%94%D0%B0%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE> (дата звернення 25.12.2023).

34. Жарнікова В. В. Облік розрахунків з покупцями: систематизація поглядів та перспективи досліджень. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2018. № 2. С. 48-63.

35. Іванова Н. А., Ролінський О. В. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2008. 216 с.

36. Кияшко О. М. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2011. 21 с.

37. Костюнік О. В. Класифікація дебіторської заборгованості. *Агросвіт*. 2016. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/10_2014/16 (дата звернення 25.12.2023).
38. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту : підручник. Київ : Каравела, 2012. 544 с.
39. Ленъ В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 576 с.
40. Майборода О. Є., Косарева І. П., Корабейнікова І. О. Характеристика сутності та поняття дебіторської і кредиторської заборгованості. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 396-402.
41. Макаренко А. П., Кучкіна Д. Д. Удосконалення аудиту розрахунків з покупцями та замовниками на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 2 (дата звернення 25.12.2023).
42. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Бескоста Г. М. Аудит : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 184 с.
43. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Бескоста Г. М. Організація і методика аудиту : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗДІА, 2015. 190 с.
44. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 516 с.
45. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 400 с.
46. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 368 с.
47. Марченко О. М. Організація аудиту дебіторської заборгованості. *Майбутнє – аудит* : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 1 грудня 2008 р.). Кривий Ріг : Видавничий дім, 2008. С. 174–175.

48. Матицина Н. О. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2006. № 12. С. 38–42.

49. Меліхова Т. О. Методичні засади проведення внутрішнього контролю розрахунків з покупцями та замовниками для підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. *Агросвіт*. 2019. № 9. С. 17–24. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.9.17.

50. Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Богма Н. О., Удосконалення первинного та аналітичного обліку, внутрішнього аудиту розрахунків з покупцями та замовниками в системі контролю з урахуванням різних видів економічної діяльності для прийняття управлінських рішень. *Інвестиції практика та досвід*. 2024. № 1.

51. Меліхова Т. О., Гавриленко Ф. О. Удосконалення документування обліку розрахунків з покупцями та замовниками з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 24–32.

52. Меліхова Т. О., Мась Д. Концептуальні основи визначення дебіторської заборгованості. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2015. Вип. 1 (10). С. 189-196.

53. Меліхова Т. О., Феофанов Л. К., Присяжнюк Д. В. Удосконалення організації та методики внутрішнього та зовнішнього контролю розрахунків з постачальниками. *Агросвіт*. 2021. № 20. С. 32–39.

54. Меліхова Т. О., Шарко Д. М. Удосконалення обліку і аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 21-22. С. 30–36. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.21-22.30.

55. Мултанівська Т. В., Воїнова Т. С., Вороніна О. О. Аудит : навч. посіб. Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. 320 с.

56. Назаренко Т. П. Аудит дебіторської заборгованості. URL: <https://learn.ztu.edu.ua/mod/resource/view.php> (дата звернення 25.12.2023).

57. Нашкерська Г. Особливості визнання та оцінки поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 11. С. 52-57.

58. Онищенко В. Дебіторська заборгованість. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7708-debtorska-zaborgovanst> (дата звернення 25.12.2023).

59. Пантелєєв В. П., Сніжко О. С. Словник бухгалтера та аудитора. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2009. 239 с.

60. Пархоменко В. М. Розрахунки з покупцями та замовниками: обліковий аспект. URL: https://library.ztu.edu.ua/e-copies/VISNUK/61_3/142 (дата звернення 25.12.2023).

61. Петренко О. П., Сокурєнко К. С. Проблеми обліку розрахунків з покупцями та замовниками на аграрному підприємстві. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/676> (дата звернення 25.12.2023).

62. Рябчук О. Г. Необхідність удосконалення організації обліку та аудиту дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання. *Облік, аналіз, аудит і оподаткування в умовах глобалізації економіки* : тези доповідей I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ужгород, 21 квітня 2017 р.). Ужгород : УжНУ «Говерла», 2017. С. 357–360.

63. Рябчук О. Г., Матійко О. О. Проблеми організаційно-методичних підходів до обліку та аудиту дебіторської заборгованості та напрями їх вирішення. *Бізнес Інформ*. 2018. № 5. С. 261-267.

64. Савченко В. Я. Аудит : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 328 с.

65. Сопко В. В., Завгородній В. П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник. Київ : КНЕУ, 2004. 411 с.

66. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 578 с.

67. Статівка М. Г. Особливості визнання та оцінки дебіторської заборгованості на вітчизняних підприємствах відповідно до вимог МСФЗ. *Управління розвитком*. 2012. № 3 (124). С. 117-120.

68. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник. Київ : Алерта, 2011. 976 с.

ДОДАТОК А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2020

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	370.00	394.00
первісна вартість	1001	1 119.00	1 216.00
накопичена амортизація	1002	749.00	822.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	27 273.00	23 322.00
Основні засоби	1010	1 369 965.00	1 661 829.00
первісна вартість	1011	2 231 477.00	3 022 496.00
знос	1012	861 512.00	1 360 667.00
Інвестиційна нерухомість	1015	19 699.00	19 782.00
первісна вартість	1016	0.00	0.00
знос	1017	0.00	0.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	306 373.00
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	0.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	11 701.00	6 300.00
Відстрочені податкові активи	1045	12 748.00	20 232.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	6 919.00	924.00
Усього за розділом I	1095	1 448 675.00	2 039 156.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	825 208.00	1 010 715.00
Виробничі запаси	1101	45 955.00	52 727.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	0.00
Готова продукція	1103	0.00	0.00
Товари	1104	779 253.00	957 988.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестрахування	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	545 482.00	297 076.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	18 170.00	66 962.00
з бюджетом	1135	4 612.00	331.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	0.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	953 675.00	1 159 603.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
Г роші та їх еквіваленти	1165	378 574.00	325 524.00
Готівка	1166	59 846.00	67 244.00
Рахунки в банках	1167	39 949.00	104 250.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	0.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	37 840.00	11 951.00
Усього за розділом II	1195	2 763 561.00	2 872 162.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	4 212 236.00	4 911 318.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	450 016.00	450 016.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	1 022.00	2 290.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-343 715.00	-382 707.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	107 323.00	69 599.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	0.00
Відстрочені податкові зобов'язання	1505	0.00	0.00
Пенсійні зобов'язання	1510	78 763.00	549 784.00
Довгострокові кредити банків	1515	465 518.00	530 549.00
Інші довгострокові зобов'язання	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення	1521	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1525	0.00	0.00
Цільове фінансування	1526	0.00	0.00
Благодійна допомога	1530	0.00	0.00
Страхові резерви	1531	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1532	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1534	0.00	0.00
інші страхові резерви	1535	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1540	0.00	0.00
Призовий фонд	1545	0.00	0.00
Резерв на виплату джек-поту			

Назва рядка	Код рядка	На початок	На кінець
		звітної періоду, тис. грн	звітної періоду, тис. грн
Усього за розділом II	1595	544 281.00	1 080 333.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	5 300.00	0.00
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	242 756.00	445 421.00
товари, роботи, послуги	1615	3 045 875.00	2 878 700.00
розрахунками з бюджетом	1620	24 550.00	74 890.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	4 742.00	6 290.00
розрахунками з оплати праці	1630	16 781.00	22 335.00
за одержаними авансами	1635	49 145.00	41 690.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	76 300.00	93 080.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	95 183.00	198 980.00
Усього за розділом III	1695	3 560 632.00	3 761 386.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	4 212 236.00	4 911 318.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	16 375 890.00	14 253 205.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	0.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	12 583 863.00	11 368 106.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00
Валовий: прибуток	2090	3 792 027.00	2 885 099.00
збиток	2095	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	130 045.00	119 854.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	110 617.00	89 514.00
Витрати на збут	2150	3 598 881.00	2 811 263.00
Інші операційні витрати	2180	9 992.00	13 062.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	202 582.00	91 114.00
збиток	2195	0.00	0.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	35 272.00	3 482.00
Інші доходи	2240	29 694.00	84 127.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	202 625.00	136 164.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	111 431.00	3 873.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0.00	38 686.00
збиток	2295	46 508.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	7 485.00	7 473.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0.00	46 159.00
збиток	2355	39 023.00	0.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1 299.00	1 026.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	2410	0.00	0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0.00	0.00
Інший сукупний дохід	2445	0.00	0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1 299.00	1 026.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1 299.00	1 026.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-37 724.00	47 185.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	152 535.00	125 191.00
Витрати на оплату праці	2505	1 486 970.00	1 189 279.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	328 886.00	263 039.00
Амортизація	2515	564 035.00	423 119.00
Інші операційні витрати	2520	1 209 223.00	913 211.00
Разом	2550	3 741 649.00	2 913 839.00

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2021

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	394.00	2 375.00
первісна вартість	1001	1 216.00	5 542.00
накопичена амортизація	1002	822.00	3 167.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	23 322.00	57 566.00
Основні засоби	1010	1 661 829.00	2 700 006.00
первісна вартість	1011	2 961 115.00	4 357 771.00
знос	1012	1 299 286.00	1 657 765.00
Інвестиційна нерухомість	1015	19 782.00	29 803.00
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	75 150.00	34 829.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	6 300.00	1 917.00
Відстрочені податкові активи	1045	20 232.00	41 583.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	924.00	85 689.00
Усього за розділом I	1095	1 807 933.00	2 953 768.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 010 715.00	1 306 913.00
Виробничі запаси	1101	52 727.00	76 356.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	957 988.00	1 230 556.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	297 076.00	349 276.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	66 962.00	109 390.00
з бюджетом	1135	331.00	383.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 159 603.00	1 020 588.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	325 524.00	335 572.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Готівка	1166	67 244.00	71 884.00
Рахунки в банках	1167	258 280.00	62 537.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	12 115.00	19 869.00
Усього за розділом II	1195	2 872 326.00	3 141 991.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	231 223.00	
Баланс	1300	4 911 482.00	6 095 759.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	450 016.00	450 016.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	2 290.00	4 824.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-383 664.00	-365 872.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	68 642.00	88 968.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	
Відстрочені податкові зобов'язання	1505	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1510	549 784.00	733 698.00
Довгострокові кредити банків	1515	530 549.00	904 023.00
Інші довгострокові зобов'язання	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення	1521	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1525	0.00	
Цільове фінансування	1526	0.00	
Благодійна допомога	1530	0.00	
Страхові резерви	1531	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1532	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	0.00	
резерв незароблених премій	1534	0.00	
інші страхові резерви	1535	0.00	
Інвестиційні контракти	1540	0.00	
Призовий фонд	1545	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1595	1 080 333.00	1 637 721.00
Усього за розділом II			

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	445 421.00	467 260.00
товари, роботи, послуги	1615	2 873 099.00	3 389 193.00
розрахунками з бюджетом	1620	74 890.00	79 979.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	6 290.00	7 803.00
розрахунками з оплати праці	1630	22 335.00	28 432.00
за одержаними авансами	1635	41 690.00	53 604.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	93 080.00	104 370.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	205 702.00	238 429.00
Усього за розділом III	1695	3 762 507.00	4 369 070.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	4 911 482.00	6 095 759.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	18 920 074.00	16 375 890.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	14 378 824.00	12 583 863.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	
Валовий: прибуток	2090	4 541 250.00	3 792 027.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	
Інші операційні доходи	2120	186 315.00	130 045.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	
Адміністративні витрати	2130	166 230.00	110 617.00
Витрати на збут	2150	4 343 283.00	3 598 881.00
Інші операційні витрати	2180	12 780.00	9 992.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	205 272.00	202 582.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	
Інші фінансові доходи	2220	19 846.00	35 272.00
Інші доходи	2240	102 830.00	29 694.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	
Фінансові витрати	2250	265 726.00	202 625.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	
Інші витрати	2270	65 839.00	111 431.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті збиток	2275 2295	0.00 3 617.00	46 508.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	21 351.00	7 485.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	17 734.00	
збиток	2355	39 023.00	

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	2 592.00	1 268.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0.00	
Накопичені курсові різниці	2410	0.00	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0.00	
Інший сукупний дохід	2445	0.00	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2 592.00	1 268.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0.00	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	2 592.00	1 268.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	20 326.00	-37 755.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	188 858.00	152 535.00
Витрати на оплату праці	2505	1 750 838.00	1 486 970.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	386 375.00	328 886.00
Амортизація	2515	580 820.00	564 035.00
Інші операційні витрати	2520	1 615 402.00	1 187 064.00
Разом	2550	4 522 293.00	3 719 490.00

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2022**АКТИВ**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	2 375.00	8 958.00
первісна вартість	1001	5 542.00	15 800.00
накопичена амортизація	1002	3 167.00	6 842.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	57 566.00	52 348.00
Основні засоби	1010	2 700 006.00	3 099 767.00
первісна вартість	1011	4 357 771.00	5 002 536.00
знос	1012	1 657 765.00	1 902 769.00
Інвестиційна нерухомість	1015	29 803.00	56 945.00
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	34 829.00	34 829.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 917.00	966.00
Відстрочені податкові активи	1045	41 583.00	56 686.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	85 689.00	94 645.00
Усього за розділом I	1095	2 953 768.00	3 405 144.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 306 913.00	2 039 234.00
Виробничі запаси	1101	76 356.00	106 766.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	1 230 556.00	1 932 467.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	349 276.00	586 050.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	109 390.00	115 632.00
з бюджетом	1135	383.00	949.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 020 588.00	1 068 344.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	139 950.00
Г роші та їх еквіваленти	1165	335 572.00	415 684.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Готівка	1166	71 884.00	83 593.00
Рахунки в банках	1167	62 537.00	78 844.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	20 473.00	51 055.00
Усього за розділом II	1195	3 142 595.00	4 416 898.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	6 096 363.00	7 822 042.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	450 016.00	450 016.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	4 824.00	4 739.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-369 947.00	-353 824.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	84 893.00	100 931.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	249 781.00	646 238.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	904 023.00	1 270 516.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	1 153 804.00	1 916 754.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	198.00
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	951 177.00	754 080.00
товари, роботи, послуги	1615	3 393 837.00	3 879 211.00
розрахунками з бюджетом	1620	79 979.00	77 831.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	7 803.00	12 513.00
розрахунками з оплати праці	1630	28 432.00	46 748.00
за одержаними авансами	1635	53 619.00	37 450.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	104 370.00	335 255.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	238 449.00	661 071.00
Усього за розділом III	1695	4 857 666.00	5 804 357.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	6 096 363.00	7 822 042.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19 593 543.00	18 920 074.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	14 283 633.00	14 378 824.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	
Валовий: прибуток	2090	5 309 910.00	4 541 250.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	
Інші операційні доходи	2120	149 811.00	186 315.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	
Адміністративні витрати	2130	492 838.00	166 230.00
Витрати на збут	2150	4 327 780.00	4 343 283.00
Інші операційні витрати	2180	88 566.00	12 780.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	550 537.00	205 272.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	
Інші фінансові доходи	2220	26 308.00	19 846.00
Інші доходи	2240	109 638.00	90 860.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	
Фінансові витрати	2250	297 157.00	265 726.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	
Інші витрати	2270	388 391.00	53 869.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	935.00	

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
збиток	2295	3 617.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	15 103.00	21 351.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	16 038.00	17 734.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	2 592.00	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0.00	
Накопичені курсові різниці	2410	0.00	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0.00	
Інший сукупний дохід	2445	0.00	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	2 592.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0.00	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	2 592.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	16 038.00	20 326.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	318 757.00	188 858.00
Витрати на оплату праці	2505	1 433 528.00	1 750 838.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	322 388.00	386 375.00
Амортизація	2515	702 152.00	580 820.00
Інші операційні витрати	2520	2 132 359.00	1 615 402.00
Разом	2550	4 909 184.00	4 522 293.00